

Diari Oficial del Consell General

Any 2021 – VIII Legislatura – Núm. 26/2021

Sessió ordinària celebrada el dia 09 de desembre del 2021

El dia 09 de desembre del 2021, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicicle), el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 137/2021, que és el següent:

Punt Únic: Preguntes al Govern amb resposta oral, (segons llistat annex).

Un cop oberta la sessió, sota la presidència de les M. I. Sres. Roser Suñé Pascuet i Meritxell Palmitjavila Naudí, síndica general i subsíndica general, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Oliver Alís Salguero
M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset
M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny
M. I. Sra. Alexandra Codina Tort
M. I. Sra. Bernadeta Coma González
M. I. Sr. Ferran Costa Marimon
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig
M. I. Sr. Raul Ferré Bonet
M. I. Sra. Sílvia Ferré Ghiringhelli
M. I. Sr. Jordi Font Mariné
M. I. Sr. Pere López Agràs
M. I. Sra. Eva López Herrero

M. I. Sr. Marc Magallon Font
M. I. Sr. Joaquim Miró Castillo
M. I. Sra. Ester Molné Soldevila
M. I. Sr. David Montané Amador
M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud
M. I. Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells
M. I. Sr. Roger Padreny Carmona
M. I. Sra. Meritxell Palmitjavila Naudí
M. I. Sr. Josep Pintat Forné
M. I. Sr. Joan Carles Ramos Reboredo
M. I. Sra. Núria Rossell Jordana
M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez
M. I. Sr. Carles Sánchez Rodríguez
M. I. Sra. Roser Suñé Pascuet
M. I. Sra. Susanna Vela Palomares

S'ha excusat l'absència de la M. I. Sra. Maria Martisella González.

També hi és present el M. I. Sr. Xavier Espot Zamora, cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Jordi Gallardo Fernández, ministre de Presidència, Economia i Empresa; Èric Jover Comas, ministre de Finances i Portaveu; Maria Ubach Font, ministra d'Afers Exteriors; Josep Maria Rossell Pons, ministre de Justícia i Interior; Jordi Torres Falcó, ministre de Turisme i Telecomunicacions; Víctor Filloy Franco, ministre de Territori i Habitatge; Judith Pallarés Cortés, ministra d'Afers Socials, Joventut i Igualtat; Sílvia Calvó Armengol, ministra de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat; Joan Martínez Benazet, ministre de Salut; Ester Vilarrubla Escales, ministra d'Educació i Ensenyament Superior; Sílvia Riva González, ministra de Cultura i Esports i Trinitat Marín González, ministra d'Administracions Públiques i Participació Ciutadana.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(La M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli, secretària de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 16.04 h.)

La Sra. síndica general:

Abans d'iniciar l'ordre del dia de la sessió d'avui, permeteu-me donar lectura a la declaració del Consell General amb motiu del Dia Internacional dels Drets Humans d'enguany.

Declaració del Consell General amb motiu del Dia Internacional dels Drets Humans:

Demà se celebra el Dia Internacional dels Drets Humans, i el Consell General, un any més, vol aprofitar aquesta ocasió per renovar el seu compromís amb la protecció i la promoció d'aquests drets arreu. La Declaració Universal dels Drets Humans va adoptar-se l'any 1978 i des d'aleshores els progressos realitzats en la matèria han estat evidents en moltes regions i països. Malauradament, els atacs contra aquests drets i els seus defensors segueixen perpetuant-se dia rere dia. Cada any, comitès, organismes i experts en drets humans ens informen de llargues llistes de violacions de drets humans comeses. En els pitjors dels casos, com és el cas d'Afganistan, són violacions sistemàtiques d'aquests drets. Avui, és un bon moment per reafirmar la solidaritat del Consell General amb el poble afganès, que viu durs moments de vulnerabilitat, necessitat i desesperança, i per expressar la nostra més sincera preocupació envers la sort dels parlamentaris afgans i, en especial, la de les 86 dones parlamentàries després de la tornada al poder dels talibans el passat mes d'agost. Malgrat encara hi ha molt camí per recórrer en matèria de drets humans, no caiguem en el desànim i sí valorem tot l'esforç realitzat per a un món més just i respectuós amb la dignitat de les persones i els drets humans. Perquè la lluita en favor dels drets humans segueix des del Consell General, aprofitem aquesta efemèride per tornar a demanar, un any més, que cada un de nosaltres, en l'àmbit de les nostres competències, vetllem perquè en condicions d'igualtat tothom pugui gaudir de manera real i efectiva de tots aquests drets i llibertats.

Us informo que, a petició de diferents membres d'aquesta cambra, hi ha un canvi en l'ordre de les preguntes. La pregunta número u passa a ser la pregunta número tres.

Comencem, doncs, la sessió.

Punt únic: Preguntes al Govern amb resposta oral

Us recordo que, segons disposa l'article 131 del Reglament del Consell General, el temps total per substanciar una pregunta, incloent-hi també la rèplica i la dúplica, no pot excedir de vuit minuts, dividits en parts iguals. I que, finalida la resposta del membre del Govern, si el conseller general que ha formulat la pregunta ho sol·licita, la síndica general li concedirà la paraula per un minut per repreguntar, per tal que pugui formular fins a un màxim de quatre repreguntes estrictament sobre la mateixa matèria. La síndica general concedirà la paraula per un minut a la resta de consellers generals que ho demanin, per tal que formulin fins a dues repreguntes estrictament sobre la mateixa matèria. El membre del Govern disposarà per a la resposta del mateix temps.

Us informo que s'han presentat tres preguntes amb caràcter urgent admeses a tràmit per la Sindicatura.

Procedirem, doncs, amb la primera pregunta.

1. Pregunta urgent amb resposta oral del Govern presentada per la M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez, presidenta suplent del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 6 de desembre del 2021, relativa al dictamen jurídic emès pels senyors Tomàs Gui Mori i Manuel Pujadas, que porta per títol «La interrupció voluntària de l'embaràs al Principat d'Andorra».

Fou registrada amb el número 1139 i s'ha publicat en el butlletí número 143/2021, del 7 de desembre.

Exposa la pregunta la senyora Judith Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Sí, vist el dictamen jurídic relatiu a la interrupció voluntària de l'embaràs al Principat d'Andorra, es demana al Govern quina valoració en fa, d'aquest dictamen.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Salazar.

Respon pel Govern? Senyor Xavier Espot, té la paraula.

El Sr. Cap de Govern:

Ens podem treure la mascareta quan parlem?

Gràcies, senyora síndica.

Bé senyora Salazar, ja sé que vós no hi éreu present, en la darrera sessió del Consell General, per motius perfectament excusables. Però em temo que la seva pregunta és reiterativa en el sentit que jo, en aquella sessió, ja vaig dir quina era la valoració que el Govern feia d'aquest dictamen, que no és altra que una valoració positiva i alhora prudent, però relativitzant-ho, també, en el sentit que és un dictamen, un dictamen més, un dictamen jurídic més que està sotmès a qualsevol altra opinió millor fonamentada en dret. I tot i que és un dictamen que, des del meu punt de vista, està ben tratat jurídicament, doncs la valoració que en fa el Govern és que és un problema o és una qüestió que va més enllà de consideracions merament jurídiques, sinó que hi ha consideracions mèdiques que també s'introdueixen en aquest informe i consideracions —òbviament les més importants—, institucionals, que, com bé diu aquest informe, són qüestions polítiques que transcendeixen l'àmbit jurídic. Per tant, aquesta és la valoració que en fa el Govern, la mateixa valoració que ja va exposar en la darrera sessió del Consell de preguntes.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Espot.

Per a la rèplica, senyora Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Sí, vejam, senyor cap de Govern, en l'última sessió de control al Govern, el que vam interposar van ser dubtes o dues preguntes en relació amb el procediment d'adjudicació d'aquest informe, que, en un moment donat, va... la resposta, malgrat que el meu company de files, el president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, ja va dir que el plantejament dels continguts de l'informe els elevaria o ho tractaria jo mateixa en aquesta cambra. Sí que és veritat que vostè feia —si no recordo malament, perquè, malgrat no estar present, sí que vaig tenir el gust de seguir-los—, feia una valoració que deia, més enllà de posicionaments jurídics, que la qüestió de l'avortament —*grosso modo*, estic resumint d'una manera potser molt barroera— és un problema institucional, que no essencialment jurídic.

A nosaltres el que ens interessava, una vegada disposem... perquè recordem que en aquella sessió de preguntes, l'únic de què disposàvem... com a mínim, nosaltres; vostè el tenia a sobre de la taula, però nosaltres no teníem accés al contingut. I sí que ara, una vegada havent-ne pogut llegir el contingut, ens interessava —és evident— el dictamen. Ho deia l'enunciat de la meva pregunta: és un dictamen jurídic i ens interessava quina és la posició —més enllà d'aquella conclusió, en què ja es va extreure que no era només una qüestió jurídica sinó institucional—, saber quina és la valoració jurídica que fa el Govern d'aquest informe.

Entenc que canvia posicionaments expressats en aquesta cambra, com a mínim, des del punt de vista de qui defensa aquest informe, de qui fa aquest dictamen. Però sí que és veritat que, en un moment donat, hem sentit a dir tot sovint que la qüestió de l'avortament és inconstitucional. I aquest informe planteja una solució alternativa en què tindria un encaix constitucional la interrupció voluntària de l'embaràs en determinats terminis o en determinats supòsits i el que a nosaltres ens interessava era quina és la valoració que fa el Govern respecte d'aquest posicionament jurídic, deixant de banda la qüestió institucional.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Salazar.

Per a la dúplica, senyor Espot, és el seu torn.

El Sr. cap de Govern:

Bé, entenc que aquest aspecte també ja va ser objecte de comentari i de valoració per part meva. Evidentment, aquest informe diu que hi ha possibilitats que... vostè ha dit despenalització de l'avortament, jo crec que en aquest cas sí que ho ha dit d'una forma —si m'ho permet— una mica barroera, emprant o manllevant la seva expressió. Jo crec que diu,

doncs, que es poden trobar solucions que no condueixin a una despenalització absoluta de l'avortament, sinó a solucions intermèdies que podrien ser constitucionals, efectivament. Però, és que —una vegada més—, aquest és un informe elaborat per dos lletrats de reconegut prestigi, però és un informe a instància de part i que introdueix l'opinió de dos lletrats, per bé que siguin de gran prestigi. L'única institució que ha d'avaluar o no la constitucionalitat d'una determinada norma jurídica, en qualsevol matèria i concretament, també, en el cas que es vulgui despenalitzar l'avortament, és el Tribunal Constitucional. Per tant, crec que hem de ser molt prudents a l'hora de concloure que qualsevol solució d'aquestes característiques sigui o no sigui constitucional.

Dit això —i ho torno a repetir una vegada més—, no és una qüestió —i aquest és el posicionament que sempre ha mantingut el Govern, el Govern anterior i els grups parlamentaris que li donen suport—la qüestió de l'eventual despenalització de l'avortament, o de qualsevol solució intermèdia que tendeixi cap a una major flexibilització de la interrupció voluntària de l'embaràs, no és una qüestió jurídica, sinó que és una qüestió eminentment constitucional.

Gràcies, senyora síndica.

Perdó, institucional.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Espot.

Desitja repreguntar, senyora Salazar? Primera repregunta?

La Sra. Judith Salazar:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Bé, ens deia que sempre és la posició que ha mantingut el Govern o el Govern anterior que la problemàtica pel que fa a la interrupció voluntària de l'embaràs és una qüestió essencialment institucional.

Deixi'm que li digui que, malgrat que no ho podem compartir, perquè per a nosaltres és una qüestió de drets, m'agradaria referir-me al discurs que ha fet la senyora síndica parlant dels drets humans. I estem parlant d'un dret que l'Organització de les Nacions Unides ja ha determinat com a dret humà. Malgrat que vostès plantegen que és una qüestió institucional, entenen que tindria un eventual encaix constitucional, és a dir, caldria canviar la Constitució —des del seu punt de vista, evidentment—. El dret ja sabem que no és una ciència exacta i que és una qüestió de les opinions que es formulen. Finalment, l'informe l'ha encarregat qui sigui, encara no ho sabem, però l'han encarregat, en tot cas, un Govern de DA als dos juristes que s'han triat.

Per tant, el que volem saber és si comparteixen el posicionament que cabria un encaix constitucional de la interrupció voluntària de l'embaràs, més enllà de les qüestions institucionals, que —hi insisteixo—, no és l'objecte de la nostra pregunta, sinó la valoració essencialment jurídica.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera. Senyor Espot.

El Sr. cap de Govern:

Miri, senyora Salazar, jo sé que en aquesta bancada i li responc en la meua qualitat de cap de Govern, ni en la meua qualitat de jurista, ni encara menys com a membre del Tribunal Constitucional d'aquest país. Per tant, a mi no em faci opinar i dictaminar sobre si una possible despenalització de l'avortament és constitucional o no. No em correspon a mi dir si és constitucional o no. En tot cas, els correspon als juristes, que han estat degudament consultats a aquest efecte, altres juristes que puguin haver estat consultats en el passat o en el futur, i sobretot, i en darrera instància, els correspon als membres del Tribunal Constitucional.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Espot.

Desitja repreguntar, senyora Salazar? Segona repregunta.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

No li pregunto a vostè en qualitat de Xavier Espot, jurista, li pregunto en qualitat de representant del Govern.

Calculo que hi haurà més juristes al Govern, no només vostè, que poden emetre i, finalment, no ens oblidem que és un informe que ha encomanat el Govern, si no el seu, l'anterior. I, per tant, nosaltres el que volem saber és quina valoració jurídica se'n fa. Jo no dic que hagi de ser vostè amb els seus arguments, hi coincideixo absolutament, és a dir, la seva tesi que l'únic concernit o competent per poder determinar la constitucionalitat o no d'un plantejament legislatiu és el Constitucional. De fet, nosaltres ja ho hem defensat insistentment, que no hi havia ningú que tingués la potestat per fer-ho, una potestat que fos reconeguda legalment com el Tribunal Constitucional.

Veig que no ens vol respondre i que no podem saber què és el que pensa el Govern de l'informe que ha encarregat —sigui qui sigui, hi insisteixo. Potser algun dia tenim la sort de poder esbrinar qui és que ho va encarregar. Però el que volíem era una valoració del Govern, no del senyor Xavier Espot, jurista. En tot cas, més enllà d'això i continuant amb el fil, entén que hi ha —vostè o qui sigui que em pugui contestar—. És que, si no l'hi puc demanar a vostè personalment, però no em pot contestar ningú, no veig on és l'acció de control del Govern. Però voldria saber si algú, dins aquest Govern, entén que hi ha, des del

punt de vista jurídic, un conflicte de drets que, com a mínim, en els tres supòsits bàsics, podria estar protegit a hores d'ara pel text constitucional.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Salazar.

Senyor Espot.

El Sr. cap de Govern:

És que crec que ha entès la meva resposta completament al revés. Justament perquè parlo com a cap de Govern i com a representant del Govern no li puc fer una valoració jurídica. No li correspon ni al cap de Govern, ni a un membre del Govern, ni a un conseller general fer una valoració jurídica. En tot cas, pot fer una valoració política, i la valoració política ja li he fet en la resposta a la primera pregunta. Les valoracions jurídiques les fan els tribunals de justícia, i això també és un principi fonamental que reconeix la nostra Constitució, que és la separació de drets. Per tant, si jo m'autoatribueixo funcions de valoració jurídica, no estic fent honor a la meva funció ni a la meva responsabilitat. Per tant, a mi no em correspon fer-li una valoració jurídica.

Si vol que jo, a títol personal, li faci una valoració jurídica, en tot cas, això, ja ho farem en una conversa privada, perquè entenc que jo, com a jurista, no tinc per què donar la meva opinió personal en aquesta cambra. Crec que no toca, m'entén? Simplement és això. Vostè vol estirar les costures d'aquesta discussió, allargar-la eternament? Fer dues preguntes, malgrat que en la darrera sessió de preguntes ja van fer una altra pregunta? A mi em sembla molt bé. Li respondré amb molt de gust tot allò que vostè em formuli, però li respondré allò que li puc respondre.

Vostè no pot demanar-me a mi que li faci una valoració jurídica com a cap de Govern, perquè no és la meva funció fer-li una valoració jurídica. Vol que li repeteixi quina és la valoració política del cap de Govern i del Govern d'aquest informe? Doncs li repeteixo allò que li he dit en la primera resposta. És un informe que està molt ben fonamentat, que introdueix possibles vies de solució jurídica a la problemàtica que tenim plantejada, però que evidentment, doncs, estableix una salvaguarda important, i és que totes aquestes possibles vies de solució han de trobar un encaix institucional. I aquesta sí que és una qüestió política. I aquesta és la qüestió de què hauríem d'estar parlant avui aquí, que és la que ens convé a vostès i a nosaltres, no la qüestió de quina interpretació jurídica fem vostès o nosaltres d'aquest informe, perquè aquesta no és la nostra funció.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Espot.

Desitja repreguntar, senyora Salazar?

Pregunta número dos:

2. Pregunta urgent amb resposta oral del Govern presentada per la Molt Il·lustre senyora Judith Salazar Álvarez, presidenta suplent del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 6 de desembre del 2021, relativa al dictamen jurídic emès pels senyors Tomàs Gui i Manel Pujadas, que porta per títol «La interrupció voluntària de l'embaràs al Principat d'Andorra».

Fou registrada amb el número 1.140 i s'ha publicat en el butlletí número 143/2021, del 7 de desembre.

Exposa la pregunta la senyora Judith Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Vist el dictamen esmentat, es demana al Govern quina és la valoració relativa al mètode indicat en el dictamen esmentat, en les pàgines 62 i 63, o dit d'una altra manera, quin és el plantejament que es fa el Govern a partir d'ara de la qüestió relativa a la interrupció voluntària de l'embaràs al nostre país.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Salazar.

Respon pel Govern el senyor Xavier Espot.

El Sr. cap de Govern:

Gràcies, senyora síndica.

Sense ànim de voler-me allargar, però potser perquè aquells que ens escolten i ens veuen puguin entendre quin és l'abast d'aquesta pregunta i quin serà l'abast de les respostes que puguem donar, potser que llegim —ja que no ho ha fet vostè— quin és aquest mètode que estableix aquest informe. De fet, en el capítol desè de l'informe, pàgina 62 de 72, parla de «la dimensió institucional de la regulació de la interrupció voluntària de l'embaràs a Andorra» i anuncia un possible mètode. Diu:

El debat i la gestió sobre la proposta d'aprovació d'una regulació específicament andorrana de la interrupció voluntària de l'embaràs esdevindrà, de ben segur, una qüestió d'estat i, com a tal, serà inevitable que totes les institucions s'hi hagin de confrontar. No és de la competència dels juristes —a sensu contrario del que li deia jo abans—, almenys en l'estat actual en què es troba la qüestió, entrar en aquest àmbit institucional on preval el principi d'oportunitat i que, per tant, es mou en el terreny netament polític.

Aquests juristes també distingeixen clarament l'àmbit jurídic de l'àmbit institucional o polític.

Això no obstant, el Govern ens permetrà que fem uns suggeriments metodològics que poden coadjuvar a la viabilitat de la seva actuació institucional. Per això fer, comptem amb un precedent transcendent com ho fou el procés constituent a diferents nivells i en diferents moments. El de les forces que van prendre la iniciativa, el de les consultes jurídiques, el de les consultes institucionals bilaterals, trilaterals i multilaterals, el del debat extern inicial discret entre els grups parlamentaris i després el debat formal i públic en el Consell General, i així successivament, fins a arribar a l'adopció del text sotmès a referèndum reeixit el 14 de març de 1993. El que vam aprendre i destaquem molt resumidament del procés constituent fou el mètode emprat, que pot ser útil per a aquesta nova qüestió d'estat, que gira al voltant de la unitat en el procés, la discreció temporal i la prudència també temporal. Unitat, entesa com a iniciativa que acaba essent assumida com a pròpia i successivament enriquida per tots els grups parlamentaris i una gran majoria de la societat civil. Discreció temporal, entesa com a privacitat en el període inicial de les converses obrint-les a la transparència després d'haver assolit una perspectiva de possible i suficient viabilitat. Prudència temporal, entesa com a fixació de ritmes lents i controlats del debat, almenys en la fase anterior a la possible i suficient viabilitat.

Això és el que diu la primera part del capítol pel que fa al mètode.

A la resposta a la seva pregunta? Comparteixo i assumeixo plenament aquest mètode.

La pregunta és si vostès assumeixen aquest mètode, perquè, de moment, ni unitat, ni discreció temporal, ni prudència temporal en les seves paraules.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Espot.

Senyora Salazar, per la rèplica, per la dúplica, perdó.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, deixi'm que li digui, senyor cap de Govern, que, d'entrada, sistemàticament cada vegada que el Grup Parlamentari Socialdemòcrata ha intentat fer un avançament en la línia de regular la interrupció voluntària de l'embaràs —si em permet la familiaritat—, ens hem trobat amb un cop de porta als morros. I doncs, per tant, no ens vinguin a dir «unitat», perquè —amb tots els meus respectes— fins ara no n'han volgut parlar mai.

L'objecte de la meva pregunta era si comparteixen aquest mètode, si tenen intenció —tal com refereix— de parlar amb agents concernits. Ja no estic parlant només del Grup Parlamentari Socialdemòcrata. Actualment, les tres associacions de dones d'aquest país estan reclamant la despenalització de la interrupció voluntària de l'embaràs. I doncs, per tant, el que em pregunto és si el Govern té intenció de desencallar el que ha vingut essent fins ara una voluntat manifesta de no tractar el tema, suposo que intentant eludir possibles conflictes institucionals.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Salazar.

Té el seu temps de dúplica, senyor Espot.

El Sr. cap de Govern:

Bé, això, ho diu vostè, que nosaltres hem eludit tractar el tema per evitar possibles conflictes institucionals.

Miri, en la història del Partit Socialdemòcrata, quan encara era un partit reunit, és a dir, abans de la... bé, no sé com dir-ho, de la separació entre els dos grups parlamentaris en el moment en què el Partit Socialdemòcrata es va escindir i després es va crear un altre partit polític, només hi va haver, en tot cas, un avançament, que va ser simplement la presentació d'una proposició de llei sense previ avís, sense previ consens, sense previ diàleg. I, per tant, això, evidentment, va conduir a un vot desfavorable a la presa en consideració d'aquesta proposició de llei.

Aquest és l'únic avançament que vostès han fet. La resta d'avançaments no són avançaments: preguntes al Consell, declaracions més o menys dissonants... tot això no són avançaments. Avançaments és posar-se a la disposició del Govern i dels grups parlamentaris de la majoria per intentar trobar una solució entre tots.

Aquesta qüestió, que evidentment és una qüestió transcendental, deixant-la al marge de les discussions polítiques i del dia a dia polític i intentant no instrumentalitzar-ho per treure'n un rèdit polític. Això sí que seria un avançament. I si em permet —no l'hi dic jo, li diuen els juristes de l'informe—, intentem seguir aquest mètode. Crec que serà molt més profitós i molt més fructífer.

El problema és que partim d'una constatació inicial que és completament divergent, perquè vostè ho ha dit abans, per a vostès és una qüestió de drets. És una qüestió merament jurídica. Vostès creuen que, com que és una qüestió de drets, tots els paràmetres institucionals són absolutament irrelevants. I això no només no ho compartim, sinó que pensem que no fa honor a la realitat, i és explicar una realitat parcial als nostres ciutadans i a les nostres ciutadanes. Per tant, si vostès estan disposats a tenir en compte tots els paràmetres que hi ha damunt la taula i per tant, a tenir en compte no només la vessant jurídica, sinó també la vessant institucional, allà ens hi trobarem.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Espot.

Iniciem les repreguntes. Senyora Salazar, primera repregunta.

La Sra. Judith Salazar:

Sí. Abans de formular estrictament la repregunta, deixi'm que li digui jo ara que això ho diu vostè, que nosaltres defensem l'avortament per intentar treure un rèdit polític. El defensem perquè creiem en el dret de les dones a poder decidir quina forma de vida volen desenvolupar i, dintre d'aquesta vida, quina és la seva organització familiar.

Per a nosaltres, no essencialment és una qüestió de sobirania, és de drets i és de sobirania i, per tant, entenc que tenim potser punts de partida diferents, perquè és lícit, legítim i forma part del pluralisme polític en no caure tots en el pensament únic. Però el que sí que volem saber és: hi ha alguna possibilitat d'acostar plantejaments? Per tant, a partir de la seva resposta, entenc que m'està dient que estan disposats a poder tractar el tema d'una forma discreta, d'una forma... amb unitat... com vostès diguin. Perquè, al final, tenen la majoria. Però podem tractar el tema? Ara mateix tenim l'oportunitat —diria magnífica— de poder-ho fer, perquè tenim la Llei d'igualtat a tràmit parlamentari a la Comissió Legislativa d'Afers Socials. Per tant, és possible que vostès se sentin amb la voluntat d'acostar posicionaments?

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Senyor Espot.

El Sr. cap de Govern:

Senyora Salazar, jo no nego que vostès creguin en els drets de les dones. Òbviament que hi creuen, i nosaltres també hi creiem.

De fet aquí, qui més avenços ha fet en aquest àmbit ha estat el Govern actual. En temps rècord ha passat d'una situació, no teníem res, a tenir un servei d'atenció integral a la dona, que segurament no és la fita darrera que tots anhelem.

Segurament, molta gent prefereix o considera que s'ha d'avançar més, millor o diferent. Però, en tot cas, qui ha anat fent passes significatives, i no només en aquest àmbit, perquè quan parlem de drets de les dones, no només parlem de la interrupció voluntària de l'embaràs.

Crec que també és un error i no fa honor als drets de les dones centrar sempre tota la discussió en aquest àmbit. Hi ha molts altres àmbits d'actuació i moltes altres problemàtiques socials que també impacten seriosament en els drets de les dones, i en els quals també, de tant en tant, estaria bé que vostès poguessin reconèixer els avenços significatius que s'han fet en els darrers anys. Per no anar més lluny, la lluita contra la violència de gènere o contra la violència domèstica, i podria donar-li molts altres exemples.

En tot cas, jo no estic dient que vostès no creguin en els drets de les dones. Jo el que estic dient és que la forma amb la qual vostès plantegen aquest debat contínuament, per a mi, hi

ha una part de convicció segurament, però també hi ha una part de voler-ne treure rèdit polític. Perquè, si no en volguessin treure rèdit polític, plantejarien aquest debat —en el qual creuen, no en tinc cap dubte—, però el plantejarien d'una forma molt diferent. I nosaltres sempre hem tingut la mà estesa a parlar d'això i del que calgui.

Sabem que aquí tenim una problemàtica de fons i tenim una part substancial de la població que reclama i anhela un avançament en aquest àmbit. Però també sabem que aquí tenim una qüestió o un problema o una casuística o una particularitat afegida que no existeix en altres països i que també s'ha de posar damunt la taula. I no hem de fer veure com si no existís. I vostès, permanentment, sota el paraigua o amb el pretext de la defensa dels drets de les dones, vostès ometen completament aquest altre paràmetre, quan vostès saben que aquest altre paràmetre existeix perfectament. I no només existeix, sinó que, a més a més, nosaltres, com a mínim, des del Govern i des dels grups parlamentaris que li donen suport, creiem que és un aspecte irrenunciable. I no ho creiem per nostàlgia del passat, sinó perquè creiem que la nostra estructura institucional i el fet de disposar de dos coprínceps, el copríncep francès i el copríncep episcopal, ens aporta molt valor afegit com a país i, per tant, no hi volem renunciar. I com que no hi volem renunciar —sabent que hem d'avançar en els drets de les dones—, però hi hem d'avançar de forma compassada, de forma lògica i de forma coherent amb el manteniment de la nostra arquitectura institucional.

Si vostès comparteixen aquest plantejament i aquesta forma de veure les coses, ens hi trobaran. Per tant, també si comparteixen un mètode de treball discret —tal com anuncien aquests dos juristes amb bon criteri—, també ens hi trobaran.

Si del que es tracta aquí és de fer-nos preguntes a cada sessió del Consell General, tantes preguntes com calgui i anar fent i anar dient disquisicions sobre si podem treure a la llum eventuais contradiccions entre aquest Govern i el Govern anterior o entre diferents membres del Govern o entre el que han dit els membres del grup parlamentari de la majoria i el Govern, doncs molt bé. Nosaltres ja hi donarem resposta, però creiem que no és la millor forma d'avançar en un aspecte tan essencial i tan cabdal per al futur del nostre país.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Espot.

Desitja repreguntar, senyora Salazar? Segona repregunta.

La Sra. Judith Salazar:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Senyor Espot, li estic preguntant essencialment pel contingut i pels passos a seguir pel que fa a la interrupció voluntària de l'embaràs. Qualsevol altra cosa, no em sento preocupada i el que m'agradaria és que ens centréssim en això.

Evidentment que s'han fet avançaments en els drets de les dones, i nosaltres continuem també la part que ens toca treballant en aquest sentit. El que passa és que circumscriure el

tema de la pregunta, la interrupció voluntària de l'embaràs, que aquest ha estat el plantejament que el partit ha plantejat i altres tipus de consideracions. Crec que ara mateix potser no es corresponen amb l'objecte de la pregunta, que és què fem pel que fa a la interrupció voluntària de l'embaràs.

Vostè em deia si entenem que s'ha de respectar el plantejament que ens podria portar a un atzucac institucional. Hi insisteixo, la meva pregunta anterior partia de la base de plantejar-los si podem acostar postures, perquè nosaltres entenem que, institucionalment, la Constitució defineix clarament què és el que podem fer o no podem fer cadascú. I per a nosaltres és una qüestió de sobirania. El que vull saber —i ara mateix, si m'ho permet, li matisaré la pregunta— és si la solució del conflicte és «com que això comporta un problema institucional, no ho tractem», què és el que, com a mínim, sentim que ha vingut passant fins ara. Tenim alguna manera més d'acostar posicions que faci que es puguin resoldre, perquè, dintre del marge que suposa l'avortament, la interrupció voluntària de l'embaràs, efectivament, hi ha matisos i doncs, per tant, podem moure'ns en l'àmbit de fugir de posicions extremes.

Segurament si a mi em pregunta, li diré que soc partidària al cent per cent de l'avortament lliure. Potser no és l'escenari en què ens hem de trobar, però podem estar parlant d'un avortament en els tres supòsits quan realment això pot comportar conflicte d'interessos entre drets que ja estan reconeguts a les mateixes dones? I l'objecte de la pregunta és saber si vostès estan disposats realment a parlar-ne o la solució serà —com a mínim, la que jo he percebut fins ara— això no toca, perquè comporta un conflicte institucional.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Senyor Espot.

El Sr. cap de Govern:

No s'adona, senyora Salazar, que els fets que estem debatent la contradueixen obertament?

Si realment vostè el que diu fos cert i, per tant, nosaltres diguéssim... tanquéssim els ulls i diguéssim que això no toca i que no se n'ha de parlar, perquè pot haver-hi un possible atzucac institucional, no s'hagués sol·licitat aquest informe, ni estaríem parlant d'aquest informe avui, no? Per tant, vol dir... Una altra cosa és que no els fem partícips a vostès, perquè van per una via molt diferent. Però això vol dir que hi ha hagut governs que han estat conscients de la problemàtica i que han intentat recercar vies de solució o que estan intentant recercar vies de solució. Però a través, precisament i curiosament, del mètode que estableix aquest mateix informe. Per tant, dins de la discreció, dins de la temporalitat, dins de la contemporaneïtat, perquè és un tema que és molt transcendent, és molt rellevant i que té moltes implicacions més enllà de les implicacions jurídiques.

Una vegada més, s'equivoca en la forma com presenta a la ciutadania aquest debat. Perquè ara ja no passem a «és constitucional i, per tant, es pot modificar». «No cal modificar la

Constitució, podem despenalitzar l'avortament i endavant». I no hi ha cap tipus de consideració institucional, que és el que deia al principi, no. Ara ja hem passat a un altre argument, que també vostès utilitzen reiteradament, que és que, justament, la Constitució estableix què li correspon a cada institució. I, per tant, doncs, evidentment, com que el Govern té el poder executiu i el Consell General té el poder legislatiu, i no hi ha un dret de veto dels coprínceps —sí un dictamen previ d'inconstitucionalitat, però no un dret de veto—, per tant doncs, el Consell General, que representa sobiranament el poble andorrà, pot legislar en qualsevol àmbit, sempre que, evidentment, aquesta llei sigui constitucional. I vostès sostenen que aquesta llei pot ser constitucional. I per tant, des d'aquest punt de vista, el Consell General és sobirà i lliure si té majoria —abans ha parlat de majoria— per trobar una solució a aquesta problemàtica.

Però, una vegada més, això és una explicació parcial de la realitat global que tenim plantejada. Perquè, tot i que això que vostè diu és cert, no va fins al final del camí, m'entén? Perquè, per molt que aquest Consell General sigui sobirà per legislar en qualsevol àmbit —sempre que, evidentment, sigui constitucional; perquè, si no, cal modificar la Constitució i, per tant, ja hi ha uns procediments de modificació de la Constitució que la mateixa Constitució estableix—, aquí hi ha una altra derivada, que és el manteniment de la nostra arquitectura institucional. I, per tant —senyor López, m'agradaria poder dialogar amb la senyora Salazar, si us plau—... per tant, jo el que li demano és que tingui en compte aquest altre aspecte. Si nosaltres o aquest Consell General sobiranament decideix despenalitzar l'avortament —i posi el cas— en els tres supòsits —que és aquest cas, diguem-ne, de terme mitjà, que vostè està assenyalant—, i el Tribunal Constitucional resulta que diu que això és constitucional, aquí és on ens podem trobar l'atzucac institucional. Perquè el copríncep episcopal ho ha dit moltes vegades, que el Consell General és sobirà de legislar en allò que consideri oportú. Fins i tot el poble andorrà és sobirà per modificar la seva constitució. Però també ha de ser conscient que, si es posa un dels dos caps d'Estat en una tessitura, en una contradicció tan flagrant amb la seva doble condició —en aquest cas, de membre de l'Església catòlica o de president de la República Francesa—, es pot veure abocat a plegar.

La Sra. síndica general:

Vagi acabant, senyor Espot.

El Sr. cap de Govern:

Podem donar exemple de la interrupció voluntària de l'embaràs o de la despenalització de l'avortament, en el cas del copríncep mitrat. Però també podem trobar un altre exemple en el cas del copríncep francès. Aquest Consell General pot decidir fer una llei que sigui constitucional, però que estigui obertament confrontada amb els principis republicans francesos. Doncs potser ens ho haurem de pensar dues vegades. Malgrat que aquest Consell General sigui sobirà per fer aquesta llei —no ho discuteixo—, però potser ens ho haurem de pensar dues vegades, perquè ens pot conduir a un atzucac institucional, per manllevar la seva paraula,...

La Sra. síndica general:

Acabi si us plau, senyor Espot

El Sr. cap de Govern:

...el que comporta el que el copríncep francès es vegi obligat a haver de plegar. Per tant, veu com aquest debat, aquesta reflexió i aquesta discussió és molt més complexa, és molt més rica —si m'ho permet— del que vostès volen fer creure?

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Senyora Salazar, vol fer la tercera pregunta? Endavant.

La Sra. Judith Salazar:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Evidentment que és molt més complex del... això que del que «nosaltres volem fer creure», jo aquí sí que no li ho compro. Però nosaltres també tenim l'oportunitat de trobar-nos amb el copríncep mitrat i ens assegura que es mantindrà dins l'encaix constitucional, que ha jurat la Constitució, i que, per tant, respectarà la Constitució. Punt número 1.

Punt número 2, em comparava amb el copríncep francès. Home, li he de dir que malgrat... per exemple, parlant de l'avortament a França, sí, diria una qüestió de drets reconeguts des de fa molts anys, entenc perfectament quina és la seva posició com a copríncep, i diu «això és una qüestió que correspon als andorrans resoldre». Per tant, li torno a formular la pregunta que li formulava abans, més enllà de consideracions de si plantegem els debats o no. Miri, senyor Espot, cadascú es planteja com bonament entén que els ha de plantejar. I, en tot cas, ja li dic ara que, en el moment que formulem les preguntes, és amb la voluntat clara i absoluta d'intentar trobar punts d'entesa i desbloquejar la situació. Que —hi insisteixo— a lo millor és una qüestió molt personal, però jo trobo que ell té, de la seva banda, Govern, majoria, etcètera... no han estat mai massa disposats, com a mínim, a tractar-ho amb nosaltres. Potser sí que vostès fan informes que, després —si em permet, poc transparents— per intentar resoldre unilateralment la qüestió. Però, en tot cas, no ha sigut mai un àmbit que hàgim pogut compartir, en què hàgim pogut asseure'ns, en què hàgim pogut intentar acostar posicions, ni tan sols debatre *al respecte*.

Per tant, deixi que li torni a formular la pregunta que li formulava abans, i és: tenint l'ocasió de poder discutir en comissió legislativa la Llei d'igualtat, en què hi ha dues esmenes del país, una en el sentit de la legalització de l'avortament i l'altra en el sentit de la despenalització, que per nosaltres són dos estadis diferents... És a dir, entenem i podríem tenir una discussió més jurídica, però entenem que una no és indissolublement vinculada a l'altra. Vull dir, podem legislar amb diferents velocitats, amb diferents estadis, i doncs, la pregunta torna a ser: estan disposats a poder, si més no, encetar un debat que no passi pel «d'això, no en podem parlar, perquè suposa un conflicte institucional»?

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Salazar.

Senyor Espot.

El Sr. cap de Govern:

És que no ho hem dit mai això, «d'això, no en podem parlar, perquè pot suposar un conflicte institucional». Nosaltres sempre hem dit que es pot parlar de tot i que en podem parlar obertament, però tenint en compte —li ho repeteixo una altra vegada més— tots els elements que s'han de tenir en compte. Si vostès estan disposats a posar tots els elements damunt la taula —i no em tregui aquí frases tretes de context que hauria dit el copríncep episcopal.

Escolti, jo crec que és inadmissible. Jo no sé quines converses ha tingut vostè amb ell, si han estat converses privades, converses amb el seu grup parlamentari. Jo crec que no es tracta aquí i ni fa cap favor revelar o descontextualitzar converses que vostè hagi pogut tindre al copríncep episcopal.

Jo crec que la posició del copríncep episcopal és molt clara, és molt clara, la mateixa que el copríncep francès. Per tant, plena llibertat als ciutadans i ciutadanes d'aquest país perquè sobiranament decideixin el que considerin oportú, però, simplement —i no cal que ens ho digui— cal que tinguem sempre en compte que, amb independència d'aquest principi de sobirania, evidentment que tenim, hi ha derivades institucionals. I segons quines lleis —no totes—, hi ha lleis que poden ser certament difícils per a un copríncep o l'altre, i aquestes es resolen per la via que ja preveu la mateixa Constitució que pugui signar o contrasignar un copríncep i l'altre no, i que, malgrat això, aquesta llei pugui entrar en vigor. Però sabem —i tots ho sabem, si no, no estaríem discutint aquí aquesta qüestió— que hi ha determinades línies vermelles que no van o que no es resolen per aquesta via, sinó que es resolen per vies diplomàtiques, per vies molt més —diguem-ne— complexes, i alhora que necessiten filar molt més prim.

Per tant, a la resposta a la seva pregunta, si vostès estan disposats a tenir en compte totes aquestes derivades i a tenir un debat pausat i discret, nosaltres hi estem completament disposats. Ara bé, tingui clar que ni aquest Govern, ni la majoria o els grups parlamentaris que donen suport a aquest Govern, posaran en risc —i menys en el moment en què estem actualment— posaran en risc la nostra arquitectura institucional, que ens ha donat i ens ha permès 800 anys de pau, de llibertat i d'independència.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Espot.

Senyora Salazar, vol fer la quarta repregunta? Endavant.

La Sra. Judith Salazar:

Sí senyora síndica, gràcies.

Abans d'entrar en el contingut de la repregunta, sí que m'agradaria contestar al senyor cap de Govern, per al·lusions, que no...

La conversa que vam tenir amb el copríncep, la vam fer en el marc de les darreres trobades amb els grups parlamentaris, i que no m'acusi de descontextualitzar, perquè la resposta va ser el fil de la pregunta directa que li va fer el meu company de files quan li va preguntar què és el que passaria davant un eventual escenari. Per tant, a vostè li sembla que és desvetllar, i a mi em sembla que és fer un exercici de transparència, com a mínim, en dir que és amb què ens trobem nosaltres quan interpel·lem el cap d'Estat al fil. I —torno a dir-li— la resposta va ser que la Constitució, l'havia jurada i que, per tant, es mantindria en el marc constitucional. Que, dit d'una altra manera, no preveu que s'abdiqui, per exemple.

Però bé, dit això, quan feia al·lusió ara mateix a la diplomàcia, acabem de saber en roda de premsa que el dilluns es troba vostè al Vaticà —si no ho he entès malament, amb el papa— o té previst, si més no, una trobada al Vaticà. I la meua pregunta és: està prevista... abans d'agrair-li que, ara sí, que ho sapiguem per endavant; l'altra vegada ens van trucar quan ja estava fet i, per tant, sí que... deixi'm que li ho agraeixi. Però la pregunta és: tenen previst parlar de la qüestió de la interrupció voluntària de l'embaràs amb representants del Vaticà?

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Salazar.

Senyor Espot.

El Sr. cap de Govern:

Miri, senyora Salazar, a mi m'incomoda molt que estiguem abordant... és que em sembla que no és seriós, francament. No és seriós abordar aquest debat i aquesta qüestió tan transcendental per al futur del nostre país i per als drets de les dones, també, referint-nos a possibles converses que el copríncep episcopal va contestar-li al president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata un dia que vostès li van anar a fer una visita de cortesia.

A mi, francament, m'incomoda, què vol que li digui? Jo li responc a totes les preguntes i li responc amb molt de gust. A més a més, tinc una excel·lent relació personal amb vostè i crec que realment creu en aquesta qüestió per convicció, malgrat que em fa la sensació que a vegades no té en compte... hauria de ser més responsable en el sentit de tenir en compte totes les derivades que hi ha al tomb. Però, en tot cas, aquesta és la meua opinió i la hi dic amb el màxim respecte.

Ara, dir si aquesta qüestió es pot resoldre o no, o té un encaix constitucional, o no suposarà un atzucac institucional, perquè un dia, de passada sortint de l'habitació de no sé on, el copríncep episcopal li va dir al president del seu grup parlamentari... que és... què vol dir que es mantindrà l'encaix constitucional? Per a mi aquesta frase no té cap sentit. Per tant, a mi no em sembla seriós. Li ho dic sincerament, no em sembla seriós.

Crec que aquest debat... primer, no crec que aquest sigui el format per tenir aquest debat. Vostès l'han volgut escollir i són perfectament lliures d'utilitzar-lo. I jo els hi contesto honorant —diguem-ne— les meves obligacions institucionals i donant compliment al reglament del Consell General. Però no em sembla una forma seriosa, ni constructiva, ni pedagògica d'abordar-ho. Simplement li dic això. Per tant, no em faci opinar sobre l'encaix constitucional o sobre la possible confrontació institucional que pugui comportar aquesta qüestió sobre la base d'una conversa en la qual jo ni tan sols hi vaig ser present. I no és ni tan sols una declaració pública i institucional del nostre copríncep episcopal. Per tant, en prescindeixo completament, d'això que vostès han dit.

Jo tinc, efectivament, una audiència amb el Sant Pare el proper dilluns. És una visita de cortesia institucional que fa mesos que es va sol·licitar. Tots els caps de govern o gairebé tots els caps de govern han estat rebuts en audiència pel Sant Pare. De fet, els primers ministres i caps de govern i d'estat d'altres països també són rebuts periòdicament pel Sant Pare i, per tant, aquest és l'objectiu de la visita.

No hi ha en l'ordre del dia de forma específica la qüestió de la despenalització de l'avortament al nostre país. Jo no li puc dir ni afirmar, en aquest moment, que aquesta qüestió no es pugui tractar, ni debatre en el marc d'aquesta audiència, però sí que li dic que no forma part de l'ordre del dia fixat. De fet, no hi ha un ordre del dia fixat, sinó que és una visita de cortesia i, per tant, doncs, si mai es parlés d'aquesta qüestió i jo estigués autoritzat a parlar-ne més enllà de la confidencialitat de les converses que es mantenen en aquestes reunions, doncs jo ja li faria trasllat del que m'hagi pogut manifestar el Sant Pare.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Espot.

Vol repreguntar, senyor López, al seu torn?

El Sr. Pere López:

Sí gràcies, vull repreguntar i també per al·lusions perquè he sigut àmpliament al·ludit...

La Sra. síndica general:

El sento malament.

El Sr. Pere López:

...també voldria fer un comentari.

M'atanso més al micròfon.

També volia fer algun comentari sobre el que deia el senyor Espot sobre la base de la pregunta i els comentaris que li ha fet la senyora Salazar.

En primer lloc, per dir que això no és ni una frase, la sortida del passadís, ni un comentari entrant o sortint... és que no hi ha un altre escenari possible, senyor Espot. Només faltaria que els coprínceps no estiguessin compromesos a complir i a respectar la Constitució. Vostè s'imagina la gravetat d'això? Evidentment, evidentment que el Govern, que el Consell General, que els comuns, que totes les institucions estan compromeses a complir i vetllar per la Constitució. I vostè ho ha explicat perfectament. Aquest consell pot aprovar una llei, perquè és sobirà, i els coprínceps tenen una important atribució que no tenen molts altres caps d'estat, que és la de fer un recurs al Tribunal Constitucional, i el Tribunal Constitucional dirà. Però no ha d'haver-hi por per parlar d'aquest tema. No ha d'haver-hi por per afrontar-lo. No ha d'haver-hi por perquè en parlem sense aquesta espasa de Dàmocles inexistent d'un suposat incompliment constitucional perquè, és evident, no hi ha un altre escenari en què tothom, totes les institucions del país estan compromeses amb la constitució d'aquest país.

Vostè creu que realment hi ha un escenari en què els coprínceps no compleixin la Constitució, en què, no fent ús de les seves prerrogatives, incompleixin obertament el que es va votar l'any 93 i el que ells van signar? Perquè, per a nosaltres, aquest escenari no existeix de cap manera.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor López.

Senyor Espot.

El Sr. cap de Govern:

Sí, bé, aquesta pregunta, des del meu punt de vista, no té absolutament cap sentit. I és que, a més a més, no veig que... amb què la seva intervenció ha vingut a enriquir o ampliar el debat. Suposo que fa estona que tenia ganes de parlar. De fet, gairebé no deixava ni escoltar la seva companya. Però, en tot cas, el que sí que li diré és que, de por, no en tenim cap ni una. Una cosa és la por i una altra cosa és la temeritat. I vostè em temo que no és que no tingui por, és que a vegades, en els seus plantejaments, és força temerari, per no dir alligador dels nostres caps d'Estat.

Evidentment, i ells en són perfectament conscients que han de complir la Constitució. La van jurar, la Constitució. I no estem parlant aquí de si han de complir o no han de complir la Constitució. Aquí no estem parlant de si el cap d'Estat del costat del sud o del costat del nord vindran a fer un cop d'estat el dia que se signi o s'aprovi una eventual despenalització de l'avortament. Si ells ja ho han dit, que el Consell General és sobirà per legislar en allò que considerin oportú. Què més vol? Per què vol fer creure que eventualment no compliran la Constitució? Evidentment que la compliran, la Constitució. Tinc la garantia iestic convençut que la compliran en tots els casos, la Constitució. Ara bé, ells no tenen cap obligació de mantenir-se en el càrrec, eh.

Si els posem en una disjuntiva tan forta, tan forta que faci que no puguin compatibilitzar la seva condició de cap d'estat amb la seva condició de bisbe d'Urgell o amb la seva condició de president de la República Francesa, vostè què creu que triaran? Per què no em respon aquesta pregunta? Què triaran si estan en aquesta disjuntiva? Per tant, si us plau, no simplifiquin el debat. No simplifiquin el debat. I això no vol dir incomplir la Constitució. No, no vol dir incomplir la Constitució. I no em diguin que la Constitució no preveu una possible abdicació, m'entén? Ells poden dir perfectament que volen renunciar com a bisbe d'Urgell o com a president de la República Francesa...

La Sra. síndica general:

Vagi acabant, senyor Espot.

El Sr. cap de Govern:

... a la seva condició de cap d'Estat de França. Perdó, a la seva condició de cap d'Estat d'Andorra. I vostè sap, perquè això també ho diu la Constitució, que si plega un copríncep, plega l'altre. Perquè la nostra Constitució, això, també ho diu, que els caps d'Estat són únic i indivisible, els dos coprínceps. Per tant, si vostè vol adoptar la temeritat de portar això fins al final i veure què passarà, nosaltres no ho volem fer. Creiem que és més responsable, creiem que és més lògic, creiem que és més racional treballar-ho a poc a poc, amb bona lletra i intentar trobar un encaix que permeti avançar en el reconeixement dels drets de les dones i alhora mantenir la nostra arquitectura institucional.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Espot.

Segona repregunta, senyor López.

El Sr. Pere López:

Sí. Jo crec que ha quedat clara la resposta del cap de govern que aquest suposat atzucac institucional no existeix, que complir la Constitució vol dir complir-la tota, que no hi ha en la Constitució marge a la renúncia ni cap altra de les fórmules. Però tornem al que li ha intentat dir la senyora Salazar i que, en nom del Grup Parlamentari, li posem damunt de la taula. Estan disposats a parlar del tema sense apriorismes, a seure, a analitzar totes aquestes qüestions i començar a buscar, a atansar posicions? És veritat que uns tenim unes posicions. Vostès sempre han tancat tota la carpeta i no han volgut mai parlar-ne. Estan disposats que tinguem una primera reunió i que comencem a avançar en aquesta qüestió? Quan ens veiem, senyor cap de Govern?

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor López.

Senyor. Espot.

El Sr. cap de Govern:

Per no voler parlar-ne, déu-n'hi-do el que n'estem parlant. Portem una hora parlant-ne i crec que no estic defugint absolutament cap de les preguntes que vostès m'estan formulant. Hagués pogut —diguem-ne— cloure molt abans el debat, i no ho estic fent. Estem parlant, per tant, cap problema per parlar-ne.

No vagin pel camí de dir «és que com que la Constitució no preveu l'abdicació, estaran obligats a continuar en el seu càrrec». Sap perfectament que això no és així. Sap que no és així. I sap que si realment aproximem això posant entre l'espasa i la paret —vostè abans parlava de l'espasa de Dàmocles que tenim a sobre. Jo no en tinc cap, d'espasa de Dàmocles. Soc perfectament lliure i soc perfectament conscient del que faig, i el meu govern i la majoria que li dona suport també. I tenim també moltes conviccions, com vostès en tenen, perquè vostès no tenen el monopoli de les conviccions. Tenim la convicció que volem avançar en el reconeixement dels drets de les dones, però també tenim la convicció i el compromís electoral, i la majoria de la ciutadania d'aquest país ens va donar suport amb aquest compromís electoral, que mantindríem la nostra arquitectura institucional, perquè ens ha portat durant 800 anys i ens continua portant molts avantatges. Per tant, crec que jugar a posar entre l'espasa i la paret un copríncep o l'altre copríncep no és la millor forma d'abordar aquest debat. Per a mi, aquí, ja no hi ha por. Aquí hi ha, com li deia abans, temeritat.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Espot.

Senyor Sánchez, el seu torn.

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies, senyora síndica.

Senyor cap de govern, jo no li faré consideracions prèvies més enllà que hem parlat del què hem parlat del com, i reitero la pregunta del senyor López: quan? Quan ens trobem, comencem a parlar amb aquest mètode, amb discreció, etcètera, etcètera? Quan ens trobem? Al si de la comissió, en un altre organisme...?

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Sánchez.

Senyor Espot.

El Sr. cap de Govern:

Quan vostès vulguin. Jo estic sempre disposat a parlar del que considerin oportú. Per tant, quan vostès vulguin, ens podem reunir, podem parlar-ne. Crec que, potser, fora dels focus mediàtics aquesta conversa avançarà millor, i crec que podrem aprofundir millor. Crec que vostès també han de fer la part d'autocrítica que els correspon. Per tant, no sé si el mètode que han emprat fins ara és el millor mètode, precisament, per poder tenir aquest diàleg franc i sincer, i amb l'expectativa i l'espera que vostès aquestes converses també les mantindran dins de la discreció i, a més a més, es mantindran dins de la raonabilitat.

Aquestes qüestions no es poden resoldre d'un dia per l'altre i no hi ha solucions miracle. Per tant, doncs, si vostès assumeixen aquestes premisses, jo encantat de parlar-ne amb vostès. Si jo estic convençut que aquesta qüestió que tenim damunt la taula transcendeix el meu govern, transcendeix la majoria que li dona suport. És molt més important. Per tant, si vostès es volen sumar a aquesta reflexió... que aquesta reflexió, no vol dir anar cap a on vostès volen anar, sinó simplement reflexionar, debatre, parlar-ne pausadament i veure com es pot avançar en el reconeixement dels drets de les dones, sempre sense posar en entredit la nostra estructura institucional.

Si vostès assumeixen aquestes premisses, jo encantat de parlar-ne, tan bon punt vostès també tinguin disponibilitat.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Espot.

Pregunta número tres:

3. Pregunta urgent amb resposta oral del Govern presentada pel M. I. Sr. Pere López Agràs, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata per escrit de data 6 de desembre del 2021, relativa a l'oficina COVID.

Fou registrada amb el número 1.138 i s'ha publicat en el butlletí número 143/2021, del 7 de desembre.

Exposa la pregunta el senyor Pere López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Vistes les queixes pel mal funcionament de l'oficina COVID que el Govern va crear per traçar els casos positius d'aquesta malaltia i donar resposta als dubtes de la ciutadania, crec que és escaient recordar avui en dia la missió de l'oficina COVID, que figura en el seu decret de creació, i diu:

La missió de l'oficina COVID és proposar, gestionar i coordinar amb eficiència i celeritat la resposta en matèria de salut per lluitar contra la transmissió comunitària de la COVID-19.

Article 2 de creació del Decret de creació de l'esmentada oficina.

Vistos els recents canvis que l'oficina COVID està patint a nivell estructural; vist que les decisions i la gestió incorrecta d'aquesta oficina han pogut tenir una afectació en la salut pública i en l'economia del país, es demana quins han estat els problemes de funcionament de l'oficina COVID i dels departaments de Govern que hi col·laboren i quines responsabilitats es derivaran per la gestió d'aquesta oficina?

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Respon pel Govern el senyor Joan Martínez Benazet.

El Sr. Joan Martínez:

Sí. Bé, en primer lloc, hem de conceptualitzar la situació, no.

L'evolució de la pandèmia no té el mateix patró en aquests moments que el tenia en fases prèvies en què la població no estava vacunada.

Dit això, hem vist com tenim un brot, una sisena onada que s'arrossega des de fa temps, al seu inici, amb un patró de descens lent fins al moment actual i que, a diferència del patró de les altres onades, en què, després de quatre o sis setmanes, arribàvem a la part més alta i torçàvem la corba que dèiem i començava un descens, el que s'està veient en aquest moment a tot Europa és que el patró, en el moment actual, dura 8-9 setmanes fins que no s'aconsegueix aplanar la corba.

També hi ha alguns aspectes que —s'ha de dir— s'han de destacar. I és que el patró actual també funciona. El patró de gestió, no de la corba, sinó el de gestió, doncs pretén tenir el màxim d'activitat, justament, econòmica, social, oberta. I, per tant, quan et trobes amb una pujada de casos, també te n'adones, i veus, observes que, a diferència dels casos anteriors, que tenien aproximadament 10 contactes o menys, en aquest moment tenen desenes de contactes.

Això fa que el patró de gestió de l'oficina COVID s'ha hagut de replantejar. I s'ha hagut de replantejar en el moment en què, curiosament, passem d'una xifra, tot i que ens va almar quan vam arribar als 100 casos, 100 casos que es van mantenir durant sis dies, una mica per sobre de 100 casos des del dia 24 de novembre fins al 29 de novembre. I en aquell moment ja vam incorporar doncs més efectius a l'oficina COVID, passant de 10 persones a 17 persones. Però el dia 30 de novembre, ens aixequem que hem passat de 112 a 264. És a dir, vam més que duplicar en vint-i-quatre hores, cosa que tampoc era previsible. Seguit de 232, 351, 281 casos. És a dir, va haver-hi una expansió del virus enorme, que s'ha produït, com saben, per part de la població no vacunada, i que això va fer que replantegéssim totalment el model de gestió.

Cap país d'Europa utilitza un model clàssic com el que utilitzàvem nosaltres de gestió, és a dir, el cas a cas, el contacte a contacte. Com vostès saben, aquest model de gestió, nosaltres el vam mantenir quan altres països no el podien seguir, gràcies a la potència i els esforços que es van fer des de l'oficina COVID en altres moments de la pandèmia. I, per tant, nosaltres, en aquest moment, el que hem adoptat és un dels models de gestió que han adoptat altres països d'Europa.

Podem veure les notícies recents. Per exemple, al País Basc, els hi passa: van tenir un retard de nou dies en contactar amb les persones infectades, etcètera.

I, de models de gestió, n'hi ha dos. Un que es recolza majoritàriament i en què es passa la responsabilitat al metge referent, que és el cas d'alguns països del nostre entorn, i altres que estan més al nord d'Europa, en què es passa aquest model que pràcticament és calcat, que és el que en aquest moment utilitzem.

Per tant, no podia ser d'una altra manera que haguéssim de replantejar, en un context totalment diferent, que és que la casuística ha pujat molt més amb menys gravetat, el que ens permet estar molt més oberts que en altres moments de la pandèmia. Però amb una casuística molt més elevada que no permet fer el seguiment, i amb uns contactes molt més elevats, ens van obligar a replantejar el model i a seguir amb un model molt més ajustat a la situació que estem vivint. Per tant, després d'uns dies, òbviament, de col·lapse, doncs amb el nou patró i amb la incorporació de més persones —en aquest moment estem a 23 i, avui, s'hi han incorporat cinc més—, doncs el Govern torna a tenir el control d'aquesta situació que vostè esmentava.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Martínez Benazet.

Per la rèplica, senyor Pere López.

El Sr. Pere López:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Cal dir, abans d'entrar en les dades, que ens trobem, com a societat, en una situació que segur que no és volguda per ningú. Com a mínim, estic segur que els que estem tots aquí presents, ningú voldria estar en aquesta situació, i encara menys totes aquelles famílies que han patit més intensament aquesta crisi.

Dit això, és evident que cal que sapiguem gestionar aquesta situació, i què la pregunta d'avui no és una pregunta basada en intuïcions o en sensacions o en opinions —tot i que he rebut moltes comunicacions, que després també les hi comentaré—, sinó sobre la base d'una situació, amb dades a la mà, que és certament molt dolenta.

Només algunes dades per introduir-ho. Vostè sap que hi ha diferents colors per indicar la situació del país, que van des del verd fins al vermell fosc. Aniré directament al vermell fosc,

que és per a aquells països amb una taxa de més de 500 casos per 100.000 habitants i amb un percentatge de tests positius que superi el 4 %.

La situació a Andorra, actualitzada el dia 6 pel que fa referència a aquestes dades en el *Notificacions Rate* i el *Test Positive Rate* és —retinguem que les dades màximes del color vermell són 500 i més del 4 %— que a Andorra estem a 3.000. No sé si les dades que han donat a la roda de premsa abans d'aquest Consell General modifiquen substancialment això, a mi no m'ho sembla, perquè hem parlat de 400 i escaig casos en dos dies i amb un percentatge, amb un *Test Positive Rate*, del 12,2 %. Per tant, multipliquem per tres el percentatge de tests positius i per sis el nivell màxim que es considera vermell fosc.

Amb algunes dades que tinc —algunes són d'ahir, algunes són les d'abans-d'ahir—, Espanya estaria en aquest índex, amb 291 casos; Portugal, 439; França, 739.

I aquesta és una situació que, evidentment, senyor Martínez Benazet, no s'ha generat d'un dia per l'endemà.

Ens hem trobat, i així ens ho han fet saber molts ciutadans, amb una total insuficiència de recursos a l'oficina COVID. Una oficina que va ser desmantellada després de l'estiu, que no ha tingut personal, que no hi ha hagut protocols clars, que s'ha optat per una gestió i unes contractacions via empreses de treball temporals, que, d'entrada, presenten, com a mínim, alguns problemes.

D'entrada, evidentment, hi ha una qüestió del cost, que no s'ha de menystenir. Hi ha una qüestió de comandament, que tampoc s'ha de menystenir. Són unes persones que estan tenint accés a una informació molt sensible. Fins i tot sembla que les entrevistes les fa el Govern i, un cop aquesta persona es considera que és apta, doncs es deriva que signi el contracte amb l'empresa de treball temporal.

Li podria explicar molts casos de persones que m'han escrit i que m'han contactat aquests dies. És cert que algunes pràcticament ni les conec. Sé qui són, però no en puc donar validesa absoluta del que m'han comunicat. Però tampoc crec que tinguin cap interès a dir-me una cosa que no sigui veritat. Però d'altres, que sí que conec molt més, m'han afirmat que han passat dos dies, dos dies i mig i fins i tot quatre dies sense que ningú les hagi trucat, trucant a l'oficina COVID sense que ningú els hagi donat resposta.

Tampoc no tenim clar que els mitjans tecnològics o informàtics hagin estat a l'alçada del que requeria aquesta crisi. Cal recordar que ens van anunciar una aplicació que s'anomenava Pandemius, si no ho recordo malament, que havia d'estar disponible a final d'any, i ens sembla que hi ha una certa feblesa quant a la gestió de les dades i a la informàtica a l'oficina COVID.

Per exemple, en la seva compareixença de dimarts, vostè ens explica que els nens de 5 a 11 anys són ara els grans transmissors que contagien a les seves famílies, però, mirant les gràfiques que vostè mateix va presentar, aquest grup d'edat és el primer en contagis des del 23 de setembre i va superar una incidència de 1.000 casos per 100.000 habitants el 21 d'octubre. Per tant, no sé si ha calgut que l'oposició hagi posat el crit al cel o que el senyor

Pintat, en aquest cas, hagi demanat una compareixença urgent de vostè a la comissió, perquè algú hagi començat a mirar els números i s'hagin començat a prendre decisions.

Vostè ha d'entendre que la ciutadania creu que no ho estan sabent gestionar. Les persones estan avui... se senten avui en dia desprotegides. No saben què fer, no saben on trucar, ningú les informa i les indicacions no són clares. I, a més, vostè s'ha amagat al llarg de tota aquesta crisi. Si vostè tenia una presència als mitjans de comunicació grandíssima en una primera etapa de la crisi, vostè no ha fet rodes de premsa durant tota la pujada de la incidència de la pandèmia i portava sense comparèixer a la Comissió de Sanitat des del 21 d'octubre, fins que es va demanar la seva compareixença amb caràcter urgent, que vostè va proposar, tot i la situació, que fos el dia 23.

La Sra. síndica general:

Senyor López, ha d'anar acabant.

Estic essent generosa, eh.

El Sr. Pere López:

Sí, acabo de seguida, senyora síndica.

Diffícil d'entendre tot plegat. Hi ha moltes preguntes i intentaré fer-n'hi algunes.

Qui és el responsable? Qui havia de vetllar perquè l'oficina COVID tingués recursos suficients i estigués ben organitzada? Qui havia d'analitzar i estudiar dades que, des de fa molt temps, apuntaven cap a un empitjorament de les dades?

I també m'agradaria demanar-li quin suport s'ha previst —que ens sembla que no s'ha previst— per a les famílies que estan suportant també els costos d'aquesta situació, les famílies que estan en aïllament, perquè, com vostè entendrà, no tothom es pot quedar deu o dotze dies a casa sense treballar.

Disculpi pel temps.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor López.

Per la dúplica, senyor Joan Martínez Benazet

El Sr. Joan Martínez:

Si, perdó, la mascareta.

Bé, senyor López, vostè maneja unes dades epidemiològiques amb una lleugeresa increïble, no. Perquè, clar, vostè parla d'incidència. Vostè sap que, des de l'inici de la pandèmia, a nosaltres la incidència, justament, ens ha penalitzat molt, per diversos motius que vostè ja sap i que deu recordar.

El primer és que funcionem com una... no, com un país amb zones rurals i ciutats amb zones disgregades i zones agregades. Incidències com les que tenim als països veïns de 800 per 100.000 habitants volen dir que hi haurà poblacions de 10 per 100.000 i poblacions de 3.000 o de 6.000 o de 10.000 per 100.000. Que això és el que està succeint al nostre entorn. Per tant, valorar la gestió —no la gestió ja, sinó la situació d'Andorra sobre la base de la incidència— doncs això ens penalitza sempre.

A part, també hi ha altres aspectes que sempre ens han penalitzat des de l'inici, amb la incidència: hem funcionat sempre amb incidències molt altes, molt més altes que la majoria de països d'Europa. De fet, la incidència total de la pandèmia a Andorra és molt elevada, és de les més elevades del món. Però és que també hi ha altres aspectes, que és la nostra mobilitat: som potser l'única comunitat que té tanta mobilitat, de nosaltres que sortim, com de mobilitat de persones que ens entren. I després hi ha un altre aspecte: nosaltres ens movem amb un percentatge de cribratges i de tests d'antígens que, miri... de tests d'antígens, enorme, però és que de TMA, cribrem el 10 % de la població cada setmana.

Cinc, entre cinc i deu vegades més que el que fan els països veïns. I la TMA, a més, és una tècnica molt més sensible que la PCR. És la que ens ha permès evolucionar amb aquestes febleses que li he explicat que són la nostra vulnerabilitat davant la mobilitat. Ens ha permès funcionar amb el país el més obert possible, com vam poder fer durant totes les onades de la pandèmia posteriors a la primera crisi, és a dir, després de la tardor de l'any passat.

La sensibilitat de la TMA ens penalitza si mirem els números fredament. Però això ja li ho he explicat moltes vegades. I, per tant, a vostè el que li agrada és que en el moment que la pandèmia està en un punt àlgid, fer-ne una utilització política. Si no, ja m'explicarà vostè per què vam acordar aquest dimarts, abans de la meva compareixença —que, discrepo, que a part que el senyor Pintat la va demanar, jo mateix la demanava el mateix dia, és a dir, ja estàvem en aquest mateix camí. Però sí, amb vostè teníem una reunió, en què vam quedar, justament, per parlar dels detalls de la pandèmia en aquest clima que vostè diu, però després no fa, però sí que ho fan altres companys del seu partit i altres membres d'aquí de la bancada, doncs de col·laboració, de recolzar, de no fer política amb un fet tan sensible com és la pandèmia, perquè és molt irresponsable fer política amb el que està passant...

La Sra. síndica general:

Ha d'anar acabant, senyor Benazet.

El Sr. Joan Martínez:

Per tant, la meva resposta és aquesta: vostè utilitza unes dades epidemiològiques parcials buscant un rendiment únicament polític, amb una certa vehemència amb el maneig d'aquestes dades.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Martínez Benazet.

Comencem les repreguntes. Senyor Pere López, la seva primera repregunta.

El Sr. Pere López:

Sí, abans hauré de fer algun comentari, ja que el senyor Martínez Benazet —jo no ho volia fer— doncs ha explicat que teníem una reunió el dimarts al matí per parlar obertament, i que vostè —jo crec que amb un mica de rebequeria, si m'ho permet— va decidir uns minuts abans cancel·lar-la.

Jo crec que les persones han de ser prou adultes i prou responsables, en un lloc tan important com el que ocupa vostè, per parlar-ne en qualsevol circumstància. I ho dic perquè, si un és bo per recollir elogis i aplaudiments —i vostè ha sigut bo i s'hi ha posat bé a recollir elogis i aplaudiments—, ha de ser bo també amb el mateix grau per assumir responsabilitats, recollir crítiques quan les dades, quan les xifres —perquè això no és una qüestió d'opinions— demostren que les coses no s'estan fent bé.

I quan al darrere hi ha tot un desgovern sobre la institució o l'organisme que ens havia de servir, com he llegit en la seva missió, per donar resposta i celeritat a la gestió de la crisi... doncs, home, quan hi ha persones que han estat quatre dies a ser telefonades, celeritat, precisament, no seria el que està complint l'oficina COVID. I jo crec que avui és un bon dia perquè vostè expliqui quins són els problemes que hi ha hagut en aquesta oficina i quines repercussions, i si vostès pensen o no pensen depurar responsabilitats. Perquè és evident que... Senyor Espot, em deixa que parli amb el senyor ministre? Gràcies. Per assumir i depurar responsabilitats d'una situació que té la seva gravetat, perquè hi ha moltes persones... vostè diu que la incidència és una dada menor, però hi ha moltes persones que estan infectades i hi ha moltes persones que estan a casa i hi ha moltes persones que, potser, amb més recursos a l'oficina COVID, amb una gestió amb més celeritat, amb una atenció més acurada, amb uns protocols més clars, no haguessin hagut de passar per aquesta situació. Per tant, em sembla que el tema no és menor i no pot vostè eludir, amb les dades que té avui el nostre país, un debat allà on toca fer els debats, que és el Consell General.

Per tant, vull preguntar-li, en primer lloc, si creu que l'oficina COVID ha tingut recursos humans, recursos tecnològics, suficients per gestionar aquesta crisi. Vostè em deia que ara, tot just ara, amb les incorporacions que hi ha hagut, doncs hi ha 23 persones. Sí és cert que l'oficina COVID es va desmantellar absolutament després de l'estiu i que, quan van començar a haver-hi els primers casos importants de positius al setembre o a l'octubre, no hi havia ningú treballant a l'oficina, o pràcticament ningú, i a partir d'aquí, es van començar a acumular els endarreriments en la gestió dels dossiers a què havia de donar resposta.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor López.

Senyor Joan Martínez Benazet.

El Sr. Joan Martínez:

Sí.

Per què no diu la veritat de les coses? A veure, què vol dir «desmantellar»? Hi havia deu traçadors sempre funcionant durant tot l'estiu, durant el setembre, que es van incrementar quan es va veure que les xifres augmentaven. El que passa és que és cert que, després, va haver-hi una pujada exponencial, com ha passat en altres països, i hem hagut de canviar el model de traçat.

L'Oficina COVID, com ha passat amb el sistema sanitari en alguns moments en primària, doncs ha tingut un moment d'estrès molt important i no ha pogut donar resposta immediata durant uns dies, que ara està recuperant.

Però, escolti, sobre la reunió. Escolti, el dimarts, com volia vostè que vingués a una reunió quan el dia... els dies previs havíem pactat que faríem aquesta reunió per parlar d'aquesta situació i vostè es permet fer, abans de la reunió, unes declaracions absolutament esbiaixades parlant d'unes xifres que, a més... o valorant unes xifres que són una veritat parcial de la gestió de la pandèmia, perquè vostè no parla de letalitat. No parla d'impacte sanitari. No està mirant el que està passant als països d'Europa sobre la letalitat i l'impacte sanitari, només agafa les dades que li interessa. Vostè creu que li fa bé políticament fer això, quan no crec ni que els seus electors, ni membres del seu grup parlamentari comparteixen aquesta posició? Perquè això és el que ressona pel carrer.

A mi em passa com a la senyora Montaner, parlo amb molta gent, i em diuen «però què fa el Pere López?». Gent del Partit Social Demòcrata. Però, dit això, també li diré: recursos?

Miri, estem posant tots els que toquen i els que podem, perquè tampoc se'n troben. És el que passa a molts països. Hem de seguir amb un model diferent de gestió de la pandèmia, i això és una cosa en què coincidim tots els gestors de la pandèmia en aquest moment.

Ens ha sorprès la celeritat de la infecció en casos lleus que, finalment, s'acaben traslladant a una població fràgil, i que, per tant, hem d'estar a sobre i ho hem de seguir. Però que, en tot cas, és un model de gestió totalment diferent del d'abans, perquè, si no, el que hauríem de fer per contenir-ho és tancar-ho tot, i, això, no ho farem. Hem de seguir amb una economia, no. Responsabilitats? Miri, jo el que demano és la responsabilitat de tots per seguir gestionant la pandèmia, i de tots, en un moment com aquest, és de tots.

Bé, a part d'això, ja li ho dic: no demanaré cap responsabilitat a ningú. Demano que la gestió de la pandèmia per part dels dos equips es faci amb la màxima diligència possible. I així seguirem recuperant el control d'aquest moment difícil, perquè és un moment difícil, òbviament. I lluitant com hem lluitat sempre.

En quant a la meva presència, escolti, jo porto 20 mesos estant sempre al peu del canó. Hi ha cops que he fet una compareixença cada setmana, d'altres n'he fet tres, aquesta setmana no sé quantes en porto i la setmana que ve, doncs... demà crec que en tinc una altra, dilluns una altra. Per tant, sempre he estat al peu del canó. Més visible, menys visible, però sempre he estat al peu del canó.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Joan Martínez Benazet.

Segona repregunta.

Permeti'm que els recordi a tots que és un minut per pregunta, un minut per repregunta.

Estic essent molt generosa pel tema que és, però no estirin tant, si us plau.

El Sr. Pere López:

Gràcies, senyora síndica.

Senyor Martínez Benazet, jo soc el president del grup parlamentari i, per tant, deixi'm a mi gestionar el grup parlamentari.

Evidentment, en companyia dels meus companys de grup. La pregunta es va acordar en la reunió de dilluns i les declaracions es van acordar en la reunió de dilluns al matí. I, a més, soc el president del partit. Per tant, la gent del partit té els mecanismes per comunicar.

Vostè té molta feina. Té moltíssima feina. Les dades són les que són, centri's de veritat en la gestió de la pandèmia i no es preocupi del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, perquè em sembla que no fa bé opinar de coses que vostè no sap ni li corresponen.

Aquí hi ha una sessió de control sobre la gestió de la crisi, i les dades són les que són. Vostè diu que aquestes dades, jo les agafo del portal web de Govern, i són les dades que tinc i les dades que es comparen a escala internacional.

M'agradaria que em contestés la primera repregunta, ni que fos al llarg de la segona. És a dir, si vostè creu que hi ha hagut els recursos humans i tecnològics, quins suports tecnològics i informàtics hi ha a l'oficina COVID?. I la segona pregunta és amb relació a les contractacions via empresa de treball temporal. Voldríem saber per què s'ha escollit aquesta fórmula: si és que no hi havia pressupost per contractar personal, si calia derivar això del capítol I al capítol II...? Per què un servei tan sensible i essencial com era l'oficina COVID doncs ha tingut aquests problemes per contractar personal i s'ha hagut de fer a través d'una empresa externa? Com s'ha pogut arribar a aquest extrem que no hi hagués prou personal i que, a més, aquest personal no fos funcionari? És a dir, no fos personal contractat per l'Administració, sinó que, en un servei tan essencial, fos un personal contractat a través d'una empresa de treball temporal. Que no tenim res en contra, evidentment, de les empreses de treball temporal, però sembla que, en una qüestió tan sensible, el millor és que fos el Govern directament que els hagués contractat, que hagués tingut el comandament i el control d'aquestes persones i que s'haguessin posat els recursos que fessin falta per tenir el personal que calgués i no haver de reconèixer que no hi ha hagut prou personal durant molts mesos. Fins i tot ara mateix, encara a hores d'ara, amb l'actual situació, no hi ha prou personal.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor López.

Senyor Joan Martínez Benazet, teniu la paraula.

El Sr. Joan Martínez:

Bé, no entraré, òbviament, a valorar la seva gestió del seu partit, però són aspectes que són evidents i patents el que els he dit.

D'altra manera, li diré que no sé per què parla, en aquest moment, de contractació per Temporal Quality, aquesta empresa de control de contractació doncs de...

Bé, en principi, vostè sap que, quan comença la pandèmia el març del 2020, és l'Àrea de Prevenció, Promoció i Vigilància de la Salut la que es fa càrrec del traçat amb voluntaris. Això ens col·loca a tot el Ministeri en una situació de bastant d'estrès. L'agost del 2020 és quan s'utilitza una empresa a través de l'Institut d'Estudis Andorrans. S'utilitza una empresa de contractació temporal —parlo de l'agost del 2020, fa més d'un any— per contractar persones per afegir en les tasques de traçat. Bé, el novembre del 2020, es crea l'Oficina COVID amb col·laboració dels SAAS, de la CASS, també dels contractats a través de l'Institut d'Estudis Andorrans. I amb això desapareix aquest model al febrer del 21, d'aquest any, en què es fa un edicte, un edicte de traçadors en què s'incorporen persones de l'Administració, en què se'ls exigeix un nivell determinat. Per tant, des del febrer d'aquest any, no tenim ningú contractat a través d'una empresa de contractació temporal. Per tant, vostè vol retrocedir aquí a l'agost del 2020, quan la situació era totalment diferent de la del model actual.

Escolti, el programa pandèmia fa molt de temps que funciona i s'està utilitzant per treure dades i per treure informació i per decidir criteris de gestió, que manega qui manega. Doncs maneguen des d'uns informàtics que estan incorporats a l'oficina COVID com la mateixa epidemiòloga, la senyora Mireia García, que n'extreu les dades i també assessora amb les decisions que s'han de prendre.

Per tant, a part d'això, també sap vostè que a l'oficina COVID no solament es fa el rastreig. Que, el rastreig, ja dic que ara en aquests moments hem canviat el model, com ha fet tot el món. No hi ha ningú que faci el sistema de gestió cas a cas que fèiem nosaltres. És més, en fases prèvies de la pandèmia, la majoria de països ja van canviar de model. Però, a part d'això, fa altres coses. Gestiona tot, per exemple, tot el cribratge, gestiona totes les proves TMA que es fan i tots els cribratges sectorials i els cribratges a les escoles.

La Sra. síndica general:

Ha d'acabar, senyor Joan Martínez Benazet.

El Sr. Joan Martínez:

Per tant, aquesta és la informació que li havia de traslladar, senyor López.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Tercera repregunta, senyor López.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Mirant les dades que vostè va donar el dilluns a la comissió en la seva compareixença... i vostè em dirà si miro malament les dades o no miro malament les dades, com deia en la meua intervenció, que ara no les trobo.

El grup de joves entre 5 —ho tinc aquí— entre 5 i 11 anys, doncs va superar la incidència de 1.000 casos per 100.000 habitants a partir del 21 d'octubre, i era amb molta diferència —amb moltíssima diferència si es mira el gràfic— el grup que tenia més incidència en relació amb els altres grups d'edat.

Sap que vostè, encara que ara li costi que li exercim una crítica —que a mi em sembla raonable—... i a mi són molts els ciutadans —igual que vostè, parlo amb molt ciutadans i no tinc cap dubte— que m'estan criticant i, sobretot, que no entenen que, després d'haver seguit les pautes que vostès sempre han donat des de l'oposició, mai s'ha discutit cap de les mesures que vostè ha pres. Ho sap perfectament. Mai, a diferència de molts altres països, ens hem posat a valorar qualsevol decisió, si ens semblava bé o no ens semblava bé, però la situació és la que és i els ciutadans tenen la sensació que han seguit escrupolosament el que s'ha dit des del Govern, que han fet tot allò que se'ls ha demanat i que tenim una situació en la què falten explicacions de com podem fer tot allò que se'ns ha dit i fins i tot tenir una certa situació d'estat, no sé si d'eufòria, però bé, que la gent encarava l'hivern amb molta tranquil·litat —perquè havia de ser un hivern tranquil— i tenim moltes famílies al país que estan a casa, moltes aules tancades i això té uns costos econòmics que també m'agradaria que en parlés.

La Sra. síndica general:

Formuli la pregunta, si us plau.

El Sr. Pere López:

Sí, sí. Vull preguntar ràpidament, senyora... però el tema demana també, algunes vegades, algunes explicacions prèvies.

És cert o no és cert que aquest grup d'edats va arribar ja a xifres molt elevades d'incidència, no pas ara, sinó abans que acabés el mes d'octubre?

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor López.

Senyor Joan Martínez Benazet.

El Sr. Joan Martínez:

Sí, és evident que és l'onada de la franja de població no vacunada i, concretament, d'aquesta franja d'edat de 5 a 14 anys. No sé si exactament en la data que vostè diu, però també amb una informació que era la informació que teníem a escala internacional que això no afectava en absolut la població en general, perquè tothom pensava que les vacunes protegíen més del que han protegit.

Les vacunes, finalment, ens han protegit molt bé, però ens han protegit, sobretot, de casos greus i han disminuït la transmissió del virus. Com es pot observar, també, amb les xifres actuals, en què es veu que les incidències en les franges vacunades són 4,5 vegades inferiors a la franja no vacunada, no. Però, en tot cas, les previsions en aquell moment és que aquesta transmissió del virus en la franja infantil no comportava cap perill i que havíem d'estar tots tranquils, perquè això s'aniria apagant. Això és el que el model de gestió que feia tot Europa.

Potser nosaltres vam... potser el fet de voler garantir la qualitat educativa i poder aconseguir que els mestres i alumnes interaccionessin amb la cara destapada, veient l'expressió facial, potser això va ser un error, però ho vam fer en el sentit de poder al màxim garantir aquesta qualitat de la comunicació entre les persones, entre els infants i els mestres. Potser això va tenir incidència, però, en tot cas, això que ens ha passat, ha passat a tot Europa. És la gran onada dels joves, i tots els països s'estan trobant amb la situació progressivament, uns abans, uns després, estan arribant a la mateixa situació que nosaltres. És a dir, per evitar que això tingui un impacte en la salut de les persones més grans, algunes d'elles vacunades i d'altres no, doncs per evitar que tingui un impacte econòmic, no ho sé, perquè, és clar, tancar té un impacte econòmic, doncs el que hauríem de fer és tancar, tancats a casa ja fa dies. Però, òbviament, el model de gestió en aquest moment, amb un percentatge elevat de persones vacunades, és aquest. És intentar aguantar l'esforç, tenir el màxim d'activitats econòmiques obertes, donar indicacions a la població sobre el que ha de fer quan són contactes o quan són un cas positiu, amb la col·laboració, òbviament, de medicina primària, que està fent una resposta excel·lent, i dels mitjans de què disposa el SAAS, i lluitar en aquest sentit.

Tenim la sensació que, en aquest moment, ja vam tocar sostre aquesta setmana passada, quan vam arribar als 351 casos; que ara estem en una xifra una mica per sobre de 200; que estem ja a la vuitena, novena setmana, que és la que veiem que a Europa és quan es comença el declivi; que, gràcies, fins al moment actual...

La Sra. síndica general:

Ha d'anar acabant, senyor ministre.

El Sr. Joan Martínez:

... hem pogut conservar —el que deia abans— una letalitat baixa i una pressió en el sistema sanitari, tot i que és elevada, però encara és moderada, comparada sobretot amb altres països. I aquest és el model de gestió, i tenir molt muscle per poder donar resposta si la pressió sanitària s'incrementa.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Vol fer la quarta repregunta, senyor López? Endavant.

El Sr. Pere López:

Sí, quarta i última evidentment, senyora síndica.

Bé, a nosaltres ens sembla que aquesta és una fase que, justament, per mantenir l'economia i no fer pagar els que estan pagant sempre la gestió de la crisi, que la gestió de les dades és fonamental i les prioritats en la gestió de les dades és fonamental, senyor Benazet. I per això, doncs ara, per no haver fet aquesta gestió de les dades a l'oficina COVID i haver solucionat els casos de manera més ràpida, ens trobem en una situació molt pitjor del que ens podríem trobar, i espero que no s'hagin de novament tancar sectors d'activitat, perquè hi ha moltes empreses que ho estan passant evidentment molt malament. I també li demano que prenguin mesures per a les famílies, que no són... tenen un positiu, sinó que estan en situació d'aïllament. Perquè, com li deia en la primera intervenció, no tothom sap que hi ha moltes famílies que estan molt ajustades, no tothom es pot estar deu o dotze dies a casa sense treballar, sense que això tingui algun tipus de contraprestació. I ara, més, en un mes com aquest o el mes de desembre, en què les economies familiars tenen tot el dret a fer despeses extraordinàries.

Jo li volia demanar, finalment, ja que vostè sembla que creu que no hi ha cap tipus de responsabilitat, que es dirigeixi o que parli i no es focalitzi en el Partit Socialdemòcrata —que no té culpa de res, que li ha donat suport sempre en les seves decisions—, que es dirigeixi a les persones que han estat dos, tres o quatre dies trucant a l'oficina COVID, que no han contactat ningú, a qui no els han donat cap resposta... que parli amb ells, que els digui vostè, com a ministre de Sanitat, que els ha de dir a totes aquestes persones.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor López.

Senyor Joan Martínez Benazet.

El Sr. Joan Martínez:

Sí, bé. Vostè sap que les dades són molt importants, i també les tinc molt presents, les dades. Però les dades també són totes les dades, no les que a vostè l'interessen. Són les dades d'incidència, a més de les dades de pressió sanitària, les dades de natalitat, etcètera, i també les franges d'edat que estan afectades i les que no ho estan.

De totes maneres, està activada la prestació per fer-se càrrec d'un fill confinat, que, a més, s'està analitzant per millorar-la, i també, per tant, en aquest sentit, doncs, això, també ho estem implementant d'una manera millor. I el que els haig de dir a aquelles persones que han tingut un retard, òbviament —com ha passat aquí, ha passat a tot arreu— amb la resposta que havia de tenir l'oficina COVID és que, primer, demanar-los les nostres excuses dient que estem posant tots els mitjans perquè això no passi. Hem canviat els protocols perquè això no passi. Estem incrementant la contractació de persones perquè això no passi. Fins i tot hi ha un secretari d'Estat que ara reforça, també, el que és el Ministeri de Salut, perquè això no passi, i s'han anat prenent les mesures que creiem convenient. Des de les mesures que es van prendre amb el certificat de vacunes, com vostè sap, de vacunes i d'estat immunitari, el dia 30 de novembre, es va decidir tornar a la TMA i TRA gratuïts, es va ampliar també la demanda del certificat COVID a més sectors i es va restringir, perquè pensàvem que la gestió d'aquesta onada seria només vacuna, vacuna, vacuna, però veiem que, a part de vacuna, vacuna, vacuna, que és molt important, també cal prendre algunes restriccions. I per això, també, aquest dia, que va ser just l'endemà que vam dir d'aquest increment de més del doble de casos, que va ser sobtat, doncs també es va limitar l'aforament d'alguns llocs, dels comerços, dels restaurants, dels bars, i també es va tancar l'oci nocturn. Mesures que, com veuen després, posteriorment...

La Sra. síndica general:

Vagi acabant, senyor ministre.

El Sr. Joan Martínez:

... les han fet també altres països.

Per tant, donar tranquil·litat a la població, que ja pensem que donem la resposta amb la velocitat que caldria, i res més, i que seguirem, com sempre, davant la situació, dia a dia, i observant les dades a cada moment de l'evolució de la pandèmia.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Senyora Montaner, la seva primera repregunta.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Senyor Benazet, ja n'havíem parlat el dimarts passat en la comissió. No hi ha seguiment dels malalts vacunats i dels malalts no vacunats, i els ciutadans afectats és veritat que estan desemparats. Suposo que l'oficina COVID també està desbordada.

Jo, davant aquesta xifra tan desastrosa, 3.000 casos per 100.000 habitants, doncs vaig demanar a un expert, el professor Bernard La Scola, que és el màxim responsable del més gran laboratori P3 d'Europa i que manipula virus cada dia —cada dia— què passava. Com podíem explicar aquesta xifra desastrosa respecte dels països veïns? Doncs, fent conya, em diu: “O el poble andorrà és molt tàctil o hi ha un problema a nivell dels tests”. I em diu la cosa següent, em diu: “El TMA, la tecnologia TMA, és una tecnologia molt bona. L'únic que pot fallar aquí són els llindars de sensibilitat”. Com la PCR.

La Sra. síndica general:

Formuli la pregunta, si us plau, senyora Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Sí, senyora síndica, la formulo.

Jo voldria saber, senyor ministre, quins llindars tenim a nivell de PCR i TMA per veure si els llindars són adaptats o no.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Senyor Joan Martínez Benazet, teniu la paraula.

El Sr. Joan Martínez:

Sí, és cert. Una part del que diu és cert, és a dir, la TMA és molt més sensible que la PCR.

I això també justifica les dades que tenim i l'impacte sanitari, que no és coherent amb les dades que tenim.

L'impacte sanitari és menor per tres raons: perquè la població està vacunada en un 81 % aproximadament, la població adulta —desitjaríem arribar als models com Portugal o Dinamarca—, i després, perquè tenim una tècnica diagnòstica que diagnostica... altra cosa és que l'apliquéssim per al seguiment de la malaltia. Aquí cometriem errors, perquè al final de la malaltia, quan un ja no està malalt, seguiria donant positiva —i això ho he explicat moltes vegades— durant molt de temps la TMA, però sí que és una bona eina —perquè és molt més sensible que la PCR— de diagnòstic, i és la que ens ha permès, en aquest país tan vulnerable que tenim, per com d'oberts estem i la mobilitat que tenim, doncs navegar fins al moment que estem.

Probablement, això ens penalitza quan ens miren des de fora amb una dada parcial. Per això li deia al senyor Pere López que no se'ns pot mirar només amb la incidència. Nosaltres

tenim una incidència més alta. Sempre, en tota la pandèmia, hem anat amb incidències molt més altes. Tenim una tècnica molt sensible que ens va molt bé, que ens funciona, que ens permet anticipar-nos, però que alhora ens penalitza quan se'ns mira només amb aquesta dada.

L'OMS, el senyor Hans KLUGE, em deia que quina sort que utilitzeu aquesta tècnica i que cribreu tant, perquè vosaltres, amb la situació que esteu en el mapa d'Europa i amb la mobilitat que teniu amb els visitants que teniu, haguéssiu col·lapsat el sistema sanitari, no.

I aquesta és la virtut d'aquesta tècnica: ens ensenya massa a nivell de fora, com si tinguéssim una situació catastròfica, però en realitat el que tenim, en el fons, és una major capacitat diagnòstica i, per tant, això ens ajuda a poder funcionar de la manera oberta amb què hem funcionat fins ara.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Segona repregunta, senyora Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Em sent?

Gràcies, senyora síndica.

Senyor Benazet, li faig una pregunta molt concreta.

Li estic demanant, sobre la PCR, quants cicles d'amplificació fem aquí a Andorra?. I per al TMA, quin llindar de sensibilitat tenim?. Perquè aquest expert, i, a més, ja els ciutadans podran veure el vídeo que traduiré d'aquest expert, el Bernard La Scola, diu que aquí, segons el llindar, podem tenir molts falsos positius.

Pot reconèixer, senyor ministre, que amb aquestes dades desastroses, la imatge del país està danyada. Això està més clar que l'aigua.

Doncs, gràcies per contestar-me, espero resposta.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Senyor Martínez Benazet.

El Sr. Joan Martínez:

No li respondré dades científiques i tècniques a aquest nivell. Sí que li diré que aquest professor, si vol, el dia que vulgui, pot parlar amb mi, perquè estarem, doncs, parlant d'aspectes de nivell científic. Però sí que li diré que nosaltres no utilitzem la PCR. És que nosaltres utilitzem la TMA. Per tant, no faré una comparació PCR-TMA, el que li dic és que la TMA és molt més sensible i, si s'utilitza adequadament —no per fer seguiment de casos, sinó per diagnosticar casos—, doncs és una eina que ens ha funcionat molt bé i que ens ha permès estar on som.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

No hi ha més repreguntes, senyora Montaner.

En tenen dues, saben que és el reglament.

Passem a la següent pregunta.

Pregunta número quatre:

4. Pregunta amb resposta oral del Govern presentada pel M. I. Sr. Carles Sánchez Rodríguez, conseller general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 29 de novembre del 2021, amb relació als recursos humans i econòmics del Ministeri d'Afers Socials, Habitatge i Joventut. Fou registrada amb el número 1.119 i s'ha publicat en el butlletí número 137/2021, del 29 de novembre.

Exposa la pregunta el senyor Carles Sánchez.

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies, senyora síndica.

Abans de fer la lectura de la pregunta, permeti'm que faci una petita fe d'errates, i allà on diu «del Ministeri d'Afers Socials, Habitatge i Joventut» ha de dir «el Ministeri d'Afers Socials, Joventut i Igualtat». I allà on diu «Llei 6/2014, del 24 d'abril, de serveis socials i sanitaris» ha de dir «Llei 6/2014, del 24 d'abril, de serveis socials i socio-sanitaris». Dit això, llegeixo la pregunta:

Vist el progressiu augment dels casos a atendre pels departaments que formen part del Ministeri d'Afers Socials, Joventut i Igualtat; vistes les funcions de la Llei 6/2014, del 24 d'abril, de serveis socials i socio-sanitaris, atorga aquest ministeri i els seus departaments i professionals unes funcions determinades; vist que la situació socioeconòmica d'individus i famílies pot veure's alterada per l'impacte econòmic de la pandèmia, encara present, provocada pels SARS-CoV-2, es demana amb quins recursos humans compta el Ministeri per a la gestió dels casos que atén i amb quins recursos econòmics es compta per a l'execució de les seves funcions?

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Respon pel Govern la senyora Judith Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies, senyora síndica.

Com bé mostra amb la seva pregunta —agraeixo l'aclariment de la errata, però l'havíem entès igualment, crec que no afectava gens el fons—, el que sí que és cert, la situació socioeconòmica que hem viscut i que estem vivint com a conseqüència de la pandèmia, doncs ha tingut les seves conseqüències, i els equips de tot el Govern, però principalment també del Ministeri d'Afers Socials, Joventut i Igualtat, ha hagut que treballar molt molt dur, fins i tot essent també afectats per la mateixa pandèmia. Per tant, moltes de les persones i del personal i dels treballadors han estat afectats també per la COVID, i també és el cas ara mateix com ens afecta a tots, no. Dit això, voldria fer un agraïment molt especial a tots aquests treballadors públics que s'han dedicat a aquesta gestió d'ajudes, també a les famílies, conjuntament, amb tota aquesta situació de crisi sanitària.

És ben cert que es van incrementar. Vam fer una presentació d'aquestes dades dels casos que s'havien atès i en relació—segurament podrem entrar en més contingut—, però amb relació a la pregunta, concretament, el Ministeri d'Afers Socials, a data d'avui, disposa d'un total de 178 professionals repartits en diferents àrees i serveis. No entraré en detalls de... Si vol, ho podem entrar també, eh, en aquests 178. Però sí dir que hi ha un global de 48 tècnics d'atenció social, 17 educadors i educadores, també hi ha psicòlegs, 15 psicòlegs, i monitors de recolzament, uns 20, i treballadores familiars, unes 30 persones. Després, hi ha tot l'equip de suport, de juristes, coordinadors i també d'administratius i tècnics administratius.

En relació amb la missió i les funcions de les àrees dels serveis, estan definides ja en el Decret 171/2021, del 26 de maig del 2021, de reestructuració i de delimitació de les competències del ministeri. Igualment, com en la llei que vostè mateix mencionava, amb relació als recursos econòmics, amb relació al pressupost del 2021, doncs penso que ja és coneixedor que el ministeri va disposar d'una dotació pressupostària d'una mica més de 31 milions d'euros i que les partides pressupostades per al proper any 2022 ascendeixen a una mica més de 33.500.000 euros per poder donar resposta a totes les necessitats i totes les funcions que disposa el ministeri.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora ministra.

Per la rèplica, senyor Sánchez.

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies, senyora síndica.

A continuació, li llegeixo les motivacions d'aquesta pregunta, que formen part de la rèplica.

La pregunta que formulo avui és pràcticament idèntica a una altra que vaig formular en la sessió del Consell del 18 de juny de 2020. Aleshores, a penes sortíem de la primera onada de la COVID-19 i volia transmetre al Govern la necessitat de reforçar el Ministeri d'Afers Socials, especialment l'àrea d'atenció primària i les prestacions econòmiques.

Avui, coneixem amb més exactitud els impactes socioeconòmics i psicosocials de la pandèmia. Aquests no són pocs. Generen problemes d'accés a fonts d'ingressos, agreujant les situacions d'exclusió social, però també accentuen els malestars individuals i les malalties mentals. Les dificultats socials es manifesten en les persones amb una velocitat immediata, doncs som societat i vivim en societat. I ja sabem que la societat no és una suma d'individus ni de famílies, és un conglomerat d'interaccions i relacions que constitueixen la nostra pròpia vida.

Les problemàtiques socials s'han d'abordar, com a mínim, des de dos punts de vista: la redistribució de la riquesa i la cohesió social. El primer, és evident, evitar la pobresa i la desigualtat aguda socialitza el benestar i equilibra el sistema i les classes socials. El segon és funció del primer, però té una particularitat. Es tracta de la creació de comunitat, és a dir, de llaços, de vincles i d'arrelament, d'ajut mutu, més enllà de la família. Totes dues dimensions són les que realment integren un individu, ja que un individu sol i que es troba sol pateix.

És per tot això que el Ministeri d'Afers Socials no és un ministeri més, un ministeri d'auxili, sinó que té una tasca principal, que és present amb força en la llei que li dona cobertura. Són els professionals de les diferents àrees del ministeri, però especialment els exposats directament a la creació de comunitat, els que necessiten poder dur a terme la seva feina sense interferències. I això vol dir no haver de dedicar el temps a ser entitats tramitadores ni trobar-se en situacions d'estrès derivades de l'acumulació de casos.

Afavors la seva tasca disposar del temps suficient per reflexionar sobre les pròpies pràctiques, per estudiar els entorns socials de les persones que atenen, per poder intervenir de manera comunitària i disposar de les eines necessàries per fer-ho.

Aquest fet s'accentua en les àrees especials que, per llei i per urgència, tenen assignades tasques molt específiques. Penso en l'Àrea de Polítiques d'Igualtat, que, requerida per la legislació que hem anat aprovant i per una problemàtica aguditzada en força pels impactes de la pandèmia, ha de multiplicar la seva actuació.

En resum, calen més recursos per no haver de necessitar més recursos. Perquè els professionals del ministeri tenen la missió de redistribuir i crear comunitat, perquè comunitat és integració i comunitat és el que ens falta en un tipus de societat, la nostra, que aïlla amb increïble facilitat.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Sánchez.

Per la dúplica, senyora Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies, senyora síndica.

Entenc i, fins i tot en algun aspecte, crec que podria compartir part de l'exposició que vostè mateix ha fet. El que passa és que penso que hauríem de contextualitzar també aquests recursos i posar a l'alça també l'esforç que el Govern ha fet, fins i tot per poder ajudar les famílies en aquesta situació COVID.

I no únicament les famílies residents, que es van veure abocades a una situació d'aturada econòmica total i en la qual, conjuntament tot el Govern, des de les accions d'empresa i laborals i les ajudes per desocupació, fins i tot vam donar des del propi ministeri suport i ajuda a persones que s'havien quedat encallades aquí, en la primera onada —com sabem— i que no van poder sortir. I que, conjuntament el Ministeri d'Exteriors, Afers Socials i tots els treballadors públics que s'hi van poder sumar, es va treballar molt intensament a donar suport econòmic a aquestes famílies i aquestes persones que s'havien quedat aquí aturades, no.

Tot i així, hem de ser conscients que els recursos són els que són i que, evidentment, hem de contextualitzar aquesta situació atípica que hem viscut durant l'últim any, concretament.

Però, per donar alguna dada de comparativa, dir que, per exemple, per part d'atenció primària, dels casos de les 5.046 persones que es van arribar a atendre des de primària... que no són les úniques, eh, que, com bé ha dit, tenim dades acumulades d'altres departaments, com pot ser Infància, com pot ser Polítiques d'Igualtat i que, al final, l'ajuda de les famílies és molt transversal. Però des de primària 5.046 van ser ateses el 2020 i, a data d'avui, el 2021, portem 3.177. Per tant, ja estem veient que la situació també està millorant una miqueta. Els expedients d'atenció puntual van ser uns 764 el 2020 —també parlo de Primària—, però, a data d'avui, portem 585.

En canvi, sí que s'ha fet atenció a incrementar el suport a les famílies en els expedients de què s'ha fet un seguiment, en el qual portem la mateixa dada de l'any anterior, amb un increment de 24 expedients més del 2020, o sigui 1.596. Això vol dir que la feina de continuïtat i de seguiment de les famílies s'incrementa, tot i que el volum de persones i casos s'està reduint, però sí l'atenció continuada.

Per tant, penso que també, de contextualitzar, que sí que és cert que ens hem mantingut amb els mateixos recursos per segurament donar aquesta atenció, però també voldria donar detall que el Departament d'Afers Socials és un dels... el Ministeri d'Afers Socials, en tot el que té a veure amb increment de partida pressupostària o fins i tot de contractació de personal eventual per donar suport, doncs és una de les qüestions que la Llei pressupostària no limita. I quan així es justifica, doncs sempre estem en situació de poder contractar més personal. De fet, aquest personal que jo li comentava, aquestes 178

persones, són funcionaris i treballadors interins que treballen a diari, però que també hem tingut molt suport de persones que han vingut al Departament a donar ajuda a través dels serveis dels programes d'ocupació.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Pallarés.

Vol repreguntar, senyor Sánchez? Primera repregunta.

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies, senyora síndica.

Li agraeixo les seves respostes, senyora Pallarés.

A continuació, els llegiré les funcions que esmentava abans que tenen atribuïdes les prestacions tècniques de la prestació d'atenció primària. Ja ho vaig fer en l'anterior ocasió però és...

La Sra. síndica general:

Tenim un minut, eh, per repregunta.

El Sr. Carles Sánchez:

Sí, sí.

La Sra. síndica general:

Avui em fan estar pendent del rellotge.

El Sr. Carles Sánchez:

Certament. Aniré el més ràpid que pugui. Bé sense més dilació:

La primera és informar, assessorar i orientar les persones, les famílies i els grups sobre els recursos de serveis socials, socio-sanitaris i altres àmbits del benestar social; detectar les situacions de risc i exclusió social i realitzar accions preventives, individuals, familiars o comunitàries —i remarco això de comunitàries—; diagnosticar i aplicar el tractament i el seguiment social de les situacions i de les necessitats individuals, familiars i socials detectades al territori; participar i col·laborar en els processos de reinserció, d'inclusió i de promoció de les persones de famílies i dels grups de la comunitat; treballar amb les entitats públiques i privades del territori per dinamitzar i coordinar accions conjuntes i elaborar programes transversals i aplicar protocols de prevenció i actuació en favor del benestar de la població; tenir un coneixement acurat de la realitat social del territori per tal de dissenyar propostes d'intervenció comunitària i de millora de les condicions de vida i de convivència ciutadana que s'han de recollir en un programa; efectuar tasques de recerca, de prospecció

i de difusió de les necessitats socials detectades en el territori i també activitats de sensibilització i conscienciació social; implicar la comunitat en la definició de les necessitats i els programes socials i en la realització d'accions per solucionar-los, i promoure la seva participació en la presa de decisions i en la gestió de les actuacions que calgui emprendre; i finalment, desenvolupar les funcions de naturalesa sanitària de primer nivell i assistencials que es regulen per la normativa específica en l'àmbit de la salut.

Havent llegit aquest article, li pregunto: creu el Govern que totes aquestes funcions poden ser desenvolupades de manera eficaç amb els actuals recursos humans?

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Sánchez.

Senyora Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies, senyora síndica.

Doncs sí, senyor Sánchez. Sí, evidentment que la perfecció ens agradaria a tots.

Evidentment que passen qüestions en un moment en què es necessita més suport, com ha passat durant la situació COVID, i que s'ha donat resposta. Però, evidentment, tot el departament, tot el ministeri treballa per donar compliment i poder exercir aquestes funcions.

Hi ha moltes qüestions de millora que s'estan implementant ara mateix, precisament, per poder donar una atenció més acurada, com pot ser la història social compartida, que ja està per una part de l'equip del ministeri funcionant des d'aquesta setmana —diria— i la següent, ultimant totes les qüestions tècniques. Això, com sap, serà un gran avenç en la gestió, de tal manera que es deslliurarà molt les treballadores socials de molta interacció que es necessita, i, a més, ajudarà moltíssim que els casos a suprimir aspectes com, de vegades, la victimització, la doble victimització en demanar contínuament qüestions que podran ser consultades internament per les treballadores, ja siguin d'una àrea o d'una altra, quan tractin algun d'aquests casos que estiguin gestionant. Seria iniciar tot el treball de simplificació de processos de tal manera que es pugui cada cop reduir el fet que els usuaris hagin d'anar a Tràmits per gestionar les demandes.

De fet, internament, gestionem tràmits i totes aquelles persones que ja no necessiten desplaçar-se sense necessitat d'haver d'anar a un comú, sinó que la treballadora social recull aquest expedient i internament el gestionem nosaltres i fem les gestions. Tot això s'està millorant en els últims mesos. Ja ens hauria agradat poder començar abans, com ja estava previst, però és cert que la COVID no ens ha permès poder dedicar-nos a aquesta qüestió. Ara sí, en el moment que tot això acabi d'estar implementant, els propers mesos del proper any, doncs segurament això serà una millora. I, per tant, el temps que la seguretat social potser estava dedicant a fer papers, ara segurament el podrà dedicar a ampliar tota

aquesta atenció. Que ja s'està donant, però que, evidentment, ens agradaria arribar a molt més.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Pallarés.

Segona repregunta, senyor Sánchez, endavant.

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies, senyora síndica.

Sí, amb referència a les tramitacions, sé que és un punt que ocupa força temps dins de l'actuació que han de dur a terme els treballadors i les treballadores socials. Clar, la digitalització pot semblar una bona eina, però ho és més a llarg termini.

Ara mateix, quan s'implanta un nou sistema, sempre es genera més feina, doncs saber aprendre a conduir pel mateix nou sistema informàtic. Però, al marge d'això, anteriorment ens ha parlat de les persones que es van contractar temporalment, i efectivament, així ens ho va assegurar al seu moment el ministre Filloy, respecte a aquest suport que havien de rebre a l'Àrea d'Atenció Primària.

D'aquelles persones que es van contractar aleshores, o en les diverses onades que a mesura que creixien les necessitats, quantes d'aquestes romanen en les diferents àrees i si es preveuen noves contractacions d'aquestes característiques?.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Senyora Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies, senyora síndica.

Les persones que són amb contractacions que han passat per edicte i, per tant, tenen una plaça com a interí, continuen. Els que no continuen són les persones que van venir a donar suport a través dels programes del Servei d'Ocupació.

En aquest cas, són persones que s'han anat incorporant al món laboral en altres funcions i que han estat donant suport en accions més senzilles, com pot ser la recepció o el poder traspasar certs llistats, dades, per també els treballadors més permanents dedicar-se a altres funcions més complexes.

El que no tinc és aquesta dada, però evidentment se la podria fer arribar, però aquí mateix, avui, doncs no l'he portat. Però no hi ha cap inconvenient a poder fer-li un detall en relació amb les persones, en quina situació estan ara mateix i quins llocs ocupen.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Pallarés.

Tercera repregunta, senyor Sánchez, és el seu torn.

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, jo el que li vull trametre, com en aquella ocasió que li preguntava al seu company de bancada, com se sol dir, és: a nosaltres a la llei, se'ns marquen unes ràtios que, aproximadament, ja ens confirmarà vostè, si us plau, si s'acompleixen i en quin grau.

Però jo li vull transmetre que potser hem d'anar més enllà. Potser, vista quina és la importància cabdal d'aquest treball social dins la llei mateixa i dins el nostre entorn social, i més ara, que encara no hem acabat aquest cicle —diríem— de crisi, si no es pot anar més enllà. Podem anar més enllà de dues maneres. La ràtio específica un mínim, però el Govern pot contractar més persones per dur a terme aquestes funcions amb més escreix, amb més eficàcia, fins i tot diria amb més eficiència. Allò de «necessitem recursos per no necessitar recursos», veritat?

Aleshores, jo li pregunto que, tenint en compte aquestes actuals ràtios, les necessitats creixents, les funcions a desenvolupar segons la llei, quina és la possibilitat d'augmentar aquests efectius? Comprometrà el Govern més recursos humans, o ho té en ment, més enllà del que hem pogut llegir en el pressupost? I creu el Govern que cal modificar la llei? Aquest pot ser un canvi eventual, una modificació, que ja li avanço que nosaltres hi estaríem d'acord i podríem treballar-hi.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Senyora ministra, té la paraula.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies, senyora síndica.

En relació amb la ràtio, és veritat que està marcada de tal manera que hauria d'haver-hi un treballador social per cada 5.000 habitants i un educador social per cada 8.500 habitants. Per tant, depèn d'una oscil·lació dins els habitants del territori que, al final, puja o baixa,

però que nosaltres hem d'intentar mantenir. Per tant, ara mateix, la ràtio en relació amb treballadors socials, que seria de 16, en disposem de 17, el que es tracta en atenció primària, eh. Ja li he comentat que hi ha molts més dins el ministeri que treballen transversalment per altres qüestions, la qual cosa també ens hauria de donar una perspectiva més àmplia d'aquesta comptabilització de la ràtio. Perquè, al final, l'atenció a les persones, com vostè bé expressava, no és un número de 2+2, sinó de les necessitats que puguin sorgir. I en relació amb educadors socials, sí que la ràtio és de 9, i ara mateix estem de 5, tot i que es van treure alguns edictes que no es van cobrir i que poden cobrir aquestes contractacions.

En relació amb aquest aspecte, si es podria o s'hauria de modificar la llei, bé, la Llei de serveis socials i socio-sanitaris és una llei molt àmplia, marca per llei una cartera de serveis, que és vist que ara mateix, amb la situació COVID, ha esdevingut més tensa en alguns aspectes, amb qüestions que no teníem definides, que hem hagut de poder actuar en funció de la normativa que també s'anava aprovant aquí al Consell General i que, segurament, com molts altres textos, quan ja s'assenten, necessitaríem una reflexió, doncs hi hauria algunes qüestions de millora.

En aquest aspecte, nosaltres ara mateix no plantejem una modificació de la llei, però sí que és cert que, de vegades, fer una valoració d'alguns aspectes, un cop passem tota aquesta situació, segurament seria possible. Al final, el Consell General també està en situació de poder fer aquesta valoració.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora ministra.

Desitja fer la quarta repregunta, senyor Sánchez?

És el seu torn.

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, finalment, la meva quarta repregunta volia anar directament als recursos econòmics. Com bé ha dit, tenim a disposició el pressupost i hem pogut consultar-lo.

Hi ha una dada que —aprofito i li pregunto— que hem pogut veure: el quadre comparatiu de despeses per al capítol econòmic del Departament d'Afers Socials, el programa 130, Família i fills, en què veiem que les transferències corrents, el pressupost del 2021 marca uns 8.163.433,65 euros i per al pressupost de 2022 marca uns 4.834.118,41 euros, una disminució del 40,78 %, segons puc llegir.

I jo li preguntaré: a què es deu o per què aquesta reducció, quan entenem que les transferències formen part d'aquestes prestacions econòmiques que van destinades a famílies, efectivament, i per a fills a càrrec, etcètera?

Li pregunto per què i a què és degut aquest decrement.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Sánchez.

Senyora Pallarés, té la paraula.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies, senyora síndica.

Crec que ha mencionat el projecte, directament? Perquè, per prestació familiar pels fills a càrrec, hi ha un milió i mig i potser quadra en relació amb el pressupost o al liquidat?

És que la xifra que m'ha mencionat, tal amb el que jo tinc davant, que no ho tinc per projecte, això és veritat, no m'encaixa.

Perdó per demanar un aclariment, senyora síndica, si no li sap greu.

La Sra. síndica general:

Pot aclarir, pot aclarir, senyor Sánchez.

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, jo disposo del pressupost tal qual el vam rebre i del quadre en què se'ns especifica la part del Departament d'Afers Socials: el projecte 130, Família i fills. O potser sí, si s'ha d'anar a mirar molt al detall, tampoc val la pena i m'ho pot respondre en una altra ocasió, però.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Sánchez.

Senyora Pallarés, li és suficient o necessita reenviar-li?

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies, senyora síndica.

Jo penso que per projecte suma diversos conceptes.

Jo sí que li puc comentar que, per prestació per família i fills a càrrec, en el... a veure, tinc aquí la dada. Per exemple, en el liquidat de prestació per a famílies i fill a càrrec, tinc marcat 1.333.000 del 2020, i per al pressupost, hem marcat un 1.250.000. Per tant, també li comento que són partides ampliables, en funció i estic convençuda que deu estar sumat,

dins aquest capítol 100 d'aquest projecte 130, més conceptes. Però, si vol, ho podem revisar conjuntament amb relació a allò pressupostat i liquidat per poder *clarificar*. Però la realitat és que el pressupost, amb relació a les ajudes, del que és el ministeri en global, s'ha incrementat. Són dels pressupostos en què hem incrementat les ajudes per prestacions.

També és veritat que baixen ajudes, per exemple, per desocupació en alguns aspectes, per les liquidacions, tot i que mantenim un criteri a l'expectativa que no torni a succeir la situació, veritat, que vam passar durant la COVID. I, per tant, certes comparatives entre el pressupost anterior i l'actual, a vegades generen certa confusió. Però estic disposada que puguem comentar per projecte, si vol, en algun altre moment.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Pallarés.

Doncs, no havent-hi més punts en l'ordre del dia, s'aixeca la sessió.

Que tinguin una bona tarda.

(Són les 18.10h)

Llistat de preguntes al Govern amb resposta oral disponibles per a la sessió del dia 9 de desembre del 2021

1. Pregunta urgent amb resposta oral del Govern presentada pel Molt Il·lustre Senyor Pere López Agràs, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 6 de desembre del 2021, relativa **a l'oficina Covid**, (Reg. Núm. 1138).
2. Pregunta urgent amb resposta oral del Govern presentada per la M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez, presidenta suplent del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 6 de desembre del 2021, en relació **amb el dictamen jurídic, emès pels Srs. Tomàs Gui Mori i Manuel M. Pujadas Domingo, que porta per títol “La interrupció voluntària de l'embaràs al Principat d'Andorra”**, (Reg. Núm. 1139)
3. Pregunta urgent amb resposta oral del Govern presentada per la M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez, presidenta suplent del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 6 de desembre del 2021, en relació **amb el dictamen jurídic, emès pels Srs. Tomàs Gui Mori i Manuel M. Pujadas Domingo, que porta per títol “La interrupció voluntària de l'embaràs al Principat d'Andorra”**, (Reg. Núm. 1140)
4. Pregunta amb resposta oral del Govern presentada pel M. I. Sr. Carles Sánchez Rodríguez, conseller general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 29 de novembre del 2021, en relació **als recursos humans i econòmics del Ministeri d'Afers Socials, Habitatge i Joventut**, (Reg. Núm. 1119).

Diari de Sessions del Consell General

Carrer de la Vall, 9-13 – AD500 Andorra la Vella – Principat d'Andorra – Tel. (376) 877877 – www.consellgeneral.ad

Dipòsit legal: AND.342-2021